

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาการใช้แบบฝึกการเขียนภาษาอังกฤษจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นพื้นฐานการดำเนินการศึกษา โดยมีหัวข้อสำคัญดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับประถมศึกษาช่วงชั้นที่ 2
2. หลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนบ้านตรัง กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)
3. การเขียนจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ0
 - 3.1 การเขียน
 - 3.2 การเขียนจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ
5. แบบฝึกทักษะทางภาษา
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนเขียน

1. หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาอังกฤษต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 2 หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ธรรมชาติ / ลักษณะเฉพาะ

การเรียนภาษาต่างประเทศแตกต่างจากการเรียนสาระการเรียนรู้อื่น เนื่องจากผู้เรียนไม่ได้เรียนภาษาเพื่อความรู้เกี่ยวกับภาษาเท่านั้น แต่เรียนภาษาเพื่อการสื่อสาร สามารถใช้เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้ตามความต้องการในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในชีวิตประจำวันและการทำงานอาชีพ การที่ผู้เรียนจะใช้ภาษาถูกต้องคล่องแคล่วและเหมาะสมนั้นขึ้นอยู่กับทักษะการใช้ภาษาดังนั้นการเรียนภาษาที่ดี เรียนจะต้องได้มีโอกาสฝึกทักษะการใช้ภาษาให้มากที่สุด ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การจัดกระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับธรรมชาติ และลักษณะเฉพาะของการเรียนภาษา จึงควรประกอบไปด้วยกิจกรรมที่หลากหลาย ทั้งกิจกรรมการฝึกทักษะทางภาษา และกิจกรรมการฝึกผู้เรียนให้รู้วิธีการเรียนภาษาด้วยตนเองควบคู่ไปด้วย อันจะนำไปสู่ผู้เรียนที่พึ่งตนเองได้ (Learner independence) และสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต (Lifelong Learning) ทั้งด้านภาษาต่างประเทศและใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการค้นคว้าหาความรู้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ ในการศึกษาต่อ รวมทั้งการประกอบอาชีพ ซึ่งเป็นจุดหมายสำคัญประการหนึ่งของการปฏิรูปการเรียนรู้

วิสัยทัศน์

การจัดการเรียนการสอนภาษาต่างประเทศในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานมีความคาดหวังว่าเมื่อผู้เรียน เรียนภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษา ผู้เรียนจะมีเจตคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศสามารถใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสาร ในสถานการณ์ต่างๆ แสวงหาความรู้ประกอบอาชีพและศึกษาต่อในระดับสูงขั้นรวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราว วัฒนธรรมอันหลากหลายของประชาคมโลก และสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกได้อย่างสร้างสรรค์

คุณภาพของผู้เรียน

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้กำหนดสาระการเรียนรู้ กลุ่มสร้างศักยภาพในการคิด จากการทำงานอย่างสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามจุดหมายของหลักสูตร การเรียนภาษาต่างประเทศจะช่วยให้ผู้เรียนวิสัยทัศน์กว้างไกล และเกิดความมั่นใจในการสื่อสารกับชาวต่างประเทศ รวมทั้งเกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาและวัฒนธรรมต่างประเทศ โดยยังคงความภาคภูมิใจในภาษาและวัฒนธรรมไทย

การที่ทำให้ผู้เรียนเกิดคุณภาพได้ตามที่คาดหวังดังกล่าว หลักสูตรได้กำหนดองค์ความรู้ กระบวนการเรียนรู้และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ผู้เรียนพึงมีเมื่อจบการศึกษาพื้นฐาน ในช่วงชั้นที่ 2 (ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4) ไว้ดังนี้

1. เข้าใจและใช้ภาษาต่างประเทศ แลกเปลี่ยน และนำเสนอข้อมูลข่าวสารในเรื่องที่เกี่ยวกับตนเองในชีวิตประจำวัน และ สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว
2. มีทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศเน้นการ ฟัง - พูด ตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อมใกล้ตัว อาหาร เครื่องดื่ม และความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ภายในวงคำศัพท์ประมาณ 300-450 คำ
3. ใช้ประโยคคำเดียว (One Word Sentence) และประโยคเดียว (Simple Sentence) ในการสนทนา ได้ตอบสถานการณ์ในชีวิตประจำวันได้
4. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางภาษา และชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษาตามระดับชั้น
5. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ ในการเสนอข้อมูลที่เป็นความรู้ในสาระการเรียนรู้อื่นตามความสนใจและวัย
6. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในห้องเรียน และในโรงเรียนในการแสวงหาความรู้และความเพลิดเพลิน

ภาษาต่างประเทศ

สาระที่ 1 : ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน ต 1.1 : เข้าใจกระบวนการฟังและการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่าง ๆ และนำความรู้มาใช้ได้อย่างมีวิจารณญาณ

มาตรฐาน ต 1.2 : มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น แสดงความรู้สึก โดยใช้เทคโนโลยี และการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐาน ต 1.3 : เข้าใจกระบวนการพูด การเขียน และสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและมีสุนทรียภาพ

สาระที่ 2 : ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐานที่ ต 2.1 : เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษากับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐานที่ ต 2.2 : เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับภาษาและวัฒนธรรมไทย และนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ

สาระที่ 3 : ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐานที่ ต 3.1 : ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 : ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

มาตรฐานที่ ต 4.1 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐานที่ ต 4.2 : สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม

2. หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านตรัง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยได้รับการจัดลำดับความสำคัญอยู่ในกลุ่มที่ 2 ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์

ภาษาอังกฤษได้รับการกำหนดให้เรียนทุกช่วงชั้น โดยสถานศึกษาสามารถจัดเป็นสาระการเรียนรู้พื้นฐานที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียน และจัดเป็นสาระการเรียนรู้เพิ่มเติมที่มีความลึกและเข้มข้น

หรือรายวิชาใหม่ให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความถนัดความสนใจ ความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล ตั้งแต่ช่วงชั้นที่ 2 ขึ้นไป

สาระของหลักสูตร

สาระของกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศหมายถึง กรอบเนื้อหา (Framework) หรือขอบข่ายองค์ความรู้ (Content Area) ที่เป็นสากลสำหรับผู้เรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งจัดไว้เป็นหมวดหมู่ (Categories) อย่างเป็นระบบ สาระต่างๆ มีความสัมพันธ์ระหว่างกันและควรได้รับการสอนในลักษณะบูรณาการมากกว่าจะแยกสอนทีละสาระ สาระที่กำหนดไว้สะท้อนถึงเป้าหมาย (Goals) ในการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ สาระทั้งหมดจึงควรได้นำไปสอนทุกระดับชั้น ในลักษณะที่ผสมผสานเข้าด้วยกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ภาษาทุกด้าน พัฒนาสมรรถภาพทางภาษาในลักษณะที่ก้าวหน้าไปตามความต่อเนื่องของกระบวนการเรียนรู้ นำไปสู่ประสิทธิภาพในการเรียนภาษาในระดับสูงขึ้นไป แยกเป็น 4 สาระ ประกอบด้วย สาระด้านภาษาเพื่อการสื่อสาร ภาษาและวัฒนธรรม ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก มีรายละเอียด ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communications)

ภาษาเพื่อการสื่อสาร หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศสื่อสารเพื่อทำความเข้าใจ แลกเปลี่ยน นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร แสดงความคิดเห็น เจตคติ อารมณ์ และความรู้สึกลงในเรื่องต่างๆ ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน นักเรียนต้องใช้ภาษาได้คล่อง เข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และตระหนักถึงวิธีการที่จะนำภาษาและวัฒนธรรมไปใช้ในการสร้างปฏิสัมพันธ์ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures)

ภาษาและวัฒนธรรม หมายถึง การรับรู้และเข้าใจวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา ชีวิตความเป็นอยู่ พฤติกรรมทางสังคม ค่านิยม และความเชื่อที่แสดงออกทางภาษา เป็นการทำให้นักเรียนตระหนักถึงทรรณะของชาติอื่น ๆ รวมทั้งวิถีชีวิตที่เป็นเอกลักษณ์ รูปแบบพฤติกรรม และเข้าใจอิทธิพลของวัฒนธรรมของชนชาติอื่นที่มีต่อสังคมของเรา วัฒนธรรมมีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ แนวคิด (Perspectives) การปฏิบัติ (Practices) และผลผลิต (Products) ภาษาเป็นเครื่องมือในการแสดงออกถึงแนวคิดด้านวัฒนธรรม นักเรียนจะมีโอกาสได้สะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับภาษาและวัฒนธรรมของตน หลังจากได้ศึกษาวัฒนธรรมของชนชาติอื่น

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระอื่น (Connections)

ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระอื่น หมายถึง ความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงและแสวงหาความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น จะช่วยเสริมความรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นให้กับนักเรียนในขณะที่กำลังฝึกฝนภาษาต่างประเทศ

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก (Communities)

หมายถึงความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศภายในชุมชน สามารถนำประสบการณ์จากภายนอกโรงเรียนมาใช้ในโรงเรียน นำความรู้ที่ได้รับในโรงเรียนไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

มาตรฐานการเรียนรู้ (Learning Standards)

มาตรฐานการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ หมายถึง ข้อกำหนด สิ่งที่คาดหวังว่านักเรียนต้องรู้และสามารถทำได้ ภายในเวลา 12 ปี มีองค์ประกอบ 3 ส่วน คือ ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ และคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ซึ่งกำหนดตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในจุดหมายของหลักสูตร เป็นมาตรฐานกลางสำหรับสถานศึกษา ท้องถิ่น และชุมชนนำไปกำหนดหลักสูตร จัดหลักสูตร การสอนและการประเมินผล ให้เป็นไปในแนวเดียวกัน เพื่อให้การเรียนรู้ของนักเรียนเป็นประสบการณ์ที่มีความเชื่อมโยงต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เป็นสิ่งที่บ่งบอกถึงความรู้และประสิทธิภาพต่าง ๆ ที่นักเรียนสามารถทำได้ และยังใช้สำหรับการตรวจสอบ ประเมิน และตัดสินคุณภาพการจัดการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 8 มาตรฐานตามสาระทั้ง 4 สาระ แต่ละมาตรฐาน มีความหมาย ดังนี้

สาระ	ความหมายของมาตรฐานการเรียนรู้
สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร (Communications)	มาตรฐาน ต 1.1 Interpretative Mode คาดหวังว่า นักเรียนจะเข้าใจและตีความการสื่อสารด้วยภาษาต่างประเทศทั้งการพูดและการเขียนในหัวข้อที่หลากหลาย มาตรฐาน ต 1.2 Interpersonal Mode คาดหวังว่า นักเรียนจะสามารถใช้ภาษาต่างประเทศในการสื่อสาร โดยตรงระหว่างบุคคลเพื่อการสังสรรค์ในสังคม ทั้งในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร ความคิดเห็น และการแสดงความรู้สึกหรืออารมณ์ มาตรฐาน ต 1.3 Presentational Mode คาดหวังว่า นักเรียนจะสามารถนำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นเกี่ยวกับหัวข้อต่าง ๆ ที่หลากหลาย โดยใช้ภาษาพูดหรือภาษาเขียนที่ผ่านทางสื่อต่าง ๆ
สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม (Cultures)	มาตรฐาน ต 2.1 Nature of Language and Practices คาดหวังว่า นักเรียนจะเข้าใจธรรมชาติของภาษา และแสดงความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างรูปแบบการปฏิบัติสัมพันธ์ทางสังคมกับแนวคิดของวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา มาตรฐาน ต 2.2 Concept of Culture and Products คาดหวังว่า นักเรียนจะเข้าใจความคิดรวบยอดด้านวัฒนธรรม และความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับแนวคิดทางวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่ม สาระอื่น (Connections)	มาตรฐาน ต 3.1 Reinforcement and Acquisition คาดหวังว่า นักเรียนจะใช้ภาษาต่างประเทศเสริมและแสวงหาความรู้ในสาขาวิชาอื่นเพิ่มเติม รวมทั้งรู้ข้อมูลและจดจำแง่คิดเด่นชัดที่ปรากฏ โดยอาศัยทั้งภาษาและวัฒนธรรม

สาระ	ความหมายของมาตรฐานการเรียนรู้
สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก (Communities)	มาตรฐาน ต 4.1 Learning and Enrichment คาดหวังว่า นักเรียนจะสามารถใช้ภาษา ภายในและนอกบริบทโรงเรียน รวมทั้งใช้ภาษาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ขยายความรู้และความเพลิดเพลิน เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต มาตรฐาน ต 4.2 Careers คาดหวังว่า นักเรียนจะสามารถสำรวจตัวเองและเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ ซึ่งใช้ภาษาต่างประเทศอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น (Benchmarks)

มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้นเป็นตัวบ่งชี้การเรียนรู้ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นในตัวผู้เรียน เมื่อเรียนจบแต่ละช่วงชั้น ตามมาตรฐานการเรียนรู้ องค์ประกอบสำคัญที่ปรากฏอยู่ในมาตรฐานช่วงชั้น มี 2 ส่วน คือ ทักษะ/กระบวนการ ที่บ่งบอกถึงความสามารถในการปฏิบัติ (Performance) และเนื้อหา (Content) จึงเป็นสิ่งที่บอกให้รู้ว่า นักเรียนทุกคนควร รู้ อะไร และสามารถทำอะไรได้ เป็นการให้รายละเอียดเพิ่มเติมจากมาตรฐานการเรียนรู้ และระบุนกรอบเนื้อหาสำหรับครูผู้สอนนำไปจัดสาระการเรียนรู้ เพื่อให้ให้นักเรียนบรรลุระดับประสิทธิภาพที่กำหนดไว้ในหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

การกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้

สถานศึกษาสามารถกำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และสาระการเรียนรู้เป็นรายปีสำหรับแต่ละช่วงชั้น โดยการวิเคราะห์หามาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น แล้วนำมากำหนดเป็นผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้รายปี/รายภาคให้เหมาะสม โดยคำนึงถึงสัดส่วนเวลา วิชา ระดับความต้องการของผู้เรียนและความต้องการของท้องถิ่น

การจัดทำคำอธิบายรายวิชา (Course Description)

เป็นการนำผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี/รายภาค ที่กำหนดไว้ในแต่ละสาระ แต่ละมาตรฐาน มาพิจารณาคำสำคัญ หรือประเด็นที่ต้องการให้ผู้เรียน ได้ศึกษา แล้วเขียนเป็นเป้าหมายและภาพรวมของรายปี/รายภาคของความรู้ ความสามารถในการใช้ภาษาที่ผู้เรียนจะปฏิบัติได้ เมื่อเรียนจบสาระการเรียนรู้ นั้น ๆ

การจัดทำหน่วยการเรียนรู้ (Unit of Study)

โครงสร้างของหน่วยการเรียนรู้ จะประกอบด้วย แก่นสาระ (Theme) หรือหัวเรื่อง (Topic) หรือ หัวเรื่องย่อย (Sub-topic) ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ ทั้งแนวกว้างและแนวลึก แล้วจัดหาหัวข้ออื่น ๆ มาเพิ่มเติมตามความต้องการของผู้สอน

ความสัมพันธ์ของคำอธิบายรายวิชา มาตรฐานการเรียนรู้ มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง สาระการเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้ของกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ช่วงชั้นที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แสดงรายละเอียดได้ดังต่อไปนี้

คำอธิบายรายวิชา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

เข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทาง คำแนะนำในสถานศึกษา การอ่านออกเสียงคำ กลุ่มคำ และประโยคง่าย ๆ ตามหลักการอ่านออกเสียง เข้าใจประโยค ข้อความสั้น ๆ บทสนทนา และเรื่องสั้น ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล แสดงความต้องการของตน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แสดงความรู้สึก และบอกเหตุผล ขอและให้ข้อมูลง่าย ๆ อธิบายเกี่ยวกับบุคคล และสิ่งต่าง ๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน ตนเอง ครอบครัว โรงเรียน อาหาร เครื่องดื่ม เวลาว่าง นันทนาการ การซื้อขาย ลมฟ้าอากาศ นำเสนอความคิดรวบยอด ความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ที่ใกล้ตัวได้อย่างมีเหตุผล นำเสนอบทเพลง บทกวี ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน เข้าใจรูปแบบ พฤติกรรม และการใช้ถ้อยคำสำนวน ในการติดต่อปฏิบัติสัมพันธ์ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา รู้จักขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาล งานฉลองในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทย ในเรื่องเสียง สระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับของไทยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา เห็นประโยชน์ของการรู้ภาษาอังกฤษในการแสวงหาความรู้ และความบันเทิง สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระภาษาอังกฤษง่าย ๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารตามสถานการณ์ต่าง ๆ กับบุคคลภายในสถานศึกษา อาชีพต่าง ๆ ในสถานการณ์จำลอง และการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข

ตาราง 1 ตารางวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง มาตรฐานการเรียนรู้ของช่วงชั้น ผู้สาระและหน่วยการเรียนรู้รายปีกลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	องค์ความรู้ที่จำเป็น/ สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้	หน่วยการ เรียนรู้
ต 1.1 เข้าใจกระบวนการฟัง และการอ่าน สามารถตีความเรื่องที่ฟังและอ่าน จากสื่อประเภทต่างๆ และนำความรู้ มาใช้อย่างมีวิจารณญาณ	ต 1.1.1 เข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทางและ คำแนะนำในสังคมนาตัว	เข้าใจคำสั่ง คำขอร้อง ภาษาท่าทางและ คำแนะนำในสถานศึกษา	กระบวนการฟังและการ อ่าน 1. คำสั่ง 2. คำขอร้อง	Myself The body Action Sensory
	ต 1.1.2 อ่านออกเสียงคำ กลุ่มคำ และประโยค ง่ายๆ ได้ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง	อ่านออกเสียงคำ กลุ่มคำ และประโยค ง่ายๆ ได้ถูกต้องตามหลักการอ่านออกเสียง	3. ภาษาท่าทาง 4. คำแนะนำ	School Classroom
	ต 1.1.3 เข้าใจประโยค ข้อความสั้นๆ โดยถ่ายโอน เป็นภาพหรือสัญลักษณ์และถ่ายโอนข้อมูล จากภาพ หรือสัญลักษณ์เป็นประโยค หรือ ข้อความสั้นๆ	เข้าใจประโยค ข้อความสั้นๆ โดยถ่ายโอน เป็นภาพหรือสัญลักษณ์และถ่ายโอน ข้อมูลจากภาพหรือสัญลักษณ์เป็นคำ ประโยค	5. คำ 6. กลุ่มคำ 7. ประโยคง่ายๆ 8. ข้อความสั้นๆ	Language School Object Color
	ต 1.1.4 เข้าใจบทสนทนา เรื่องสั้นๆ หรือนิทาน	เข้าใจบทสนทนา เรื่องสั้นๆ	9. บทสนทนา 10. เรื่องสั้น 11. นิทาน	Number and shape Position Famous

ตาราง (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	องค์ความรู้ที่จำเป็น/ สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
ต 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดง ความรู้สึก และความคิดเห็น โดย ใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่ เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ต 1.2.1 ใช้ภาษาง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ใน สถานศึกษา ต 1.2.2 ใช้ภาษาง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อแสดงความต้องการของ ตนเองเสนอความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นและแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีในแหล่ง การเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ต 1.2.3 ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อขอและให้ข้อมูลอธิบาย เกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่างๆ ที่พบเห็นใน ชีวิตประจำวันและสร้างองค์ความรู้โดยใช้ ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา	ใช้ภาษาง่าย ๆ เพื่อสร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล โดยใช้นวัตกรรมง่ายๆ สื่อเทคโนโลยีที่มีอยู่ในสถานศึกษา ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อแสดงความต้องการ ของตนเองและแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้สื่อเทคโนโลยีที่มีในแหล่ง เรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ใช้ภาษาง่ายๆ เพื่อขอและให้ข้อมูล อธิบาย เกี่ยวกับบุคคลและสิ่งต่างๆ ที่ พบเห็นในชีวิตประจำวัน	ทักษะในการสื่อสารภาษา 1. สร้างความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล 2. แสดงความต้องการ ของตน 3. แลกเปลี่ยนความ คิดเห็น 4. แสดงความรู้สึกของ ตนและบอกเหตุผล	Family FamilyTree Occupation Household Objects Pets Free times Hobbies Sports Shopping Clothes Toys Fruit

ตาราง (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	องค์ความรู้ที่จำเป็น/ สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
ต 1.2 มีทักษะในการสื่อสารทางภาษา แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึก และความคิดเห็น โดยใช้เทคโนโลยีและการจัดการที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิต	ต 1.2.4 ใช้ภาษาต่างๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของตน และบอกเหตุผลโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษาและผลจากการฝึกทักษะต่างๆ รวมทั้งเลือกวิธีการเรียนภาษาอังกฤษที่ได้ผล	ใช้ภาษาต่างๆ เพื่อแสดงความรู้สึกของตนและบอกเหตุผลโดยใช้ประโยชน์จากสื่อการเรียนทางภาษา	ทักษะในการสื่อสารภาษา 1. สร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2. แสดงความต้องการของตน 3. แลกเปลี่ยนความคิดเห็น 4. แสดงความรู้สึกของตนและบอกเหตุผล	Weather Season Travel Places in the town Transportation Relationship with other people Card Food and Drink Type of food Like / Dislike

ตาราง(ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	องค์ความรู้ที่จำเป็น/ สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
ต 1.3 เข้าใจกระบวนการพูด การเขียนและสื่อสารข้อมูล ความคิดเห็น และความคิดรวบยอดในเรื่องต่างๆ ได้อย่างสร้างสรรค์ มีประสิทธิภาพและสุนทรียภาพ	ต 1.3.1 ให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองและสิ่งแวดล้อม และสังคมใกล้ตัวด้วยข้อความสั้นๆ ต 1.3.2 นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัว ต 1.3.3 นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัว ได้อย่างมีวิจารณญาณ ต 1.3.4 นำเสนอบทเพลง หรือบทกวีที่เป็นรู้จักหรือข้อมูลจากสื่อประเภทต่างๆ ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน	ให้ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเองและครอบครัว ด้วยข้อความสั้นๆ นำเสนอความคิดรวบยอดเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัว นำเสนอความคิดเห็นที่มีต่อเรื่องต่างๆ ที่ใกล้ตัวได้อย่างมีเหตุผล นำเสนอบทเพลง หรือบทกวีที่เป็นรู้จักหรือข้อความจากสื่อประเภทต่างๆ ตามความสนใจด้วยความสนุกสนาน	1. กระบวนการพูด และเขียนอย่างสร้างสรรค์ และสุนทรียภาพ 1.1 ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเอง 1.2 บทเพลง 1.3 บทกวี 2. ความคิดรวบยอด 2.1 ข้อมูลง่ายๆ เกี่ยวกับตนเอง 2.2 บทเพลง 2.3 บทกวี	

ตาราง (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	องค์ความรู้ที่จำเป็น/ สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
ต 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ ระหว่างภาษา กับวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับ กาลเทศะ	ต 2.1.1 เข้าใจรูปแบบ พฤติกรรม และการใช้ถ้อยคำ สำนวน ในการติดต่อปฏิสัมพันธ์ ตามวัฒนธรรม ของภาษาต่างประเทศ	1. เข้าใจรูปแบบ พฤติกรรมและ การใช้ถ้อยคำ สำนวน ในการติดต่อ ปฏิสัมพันธ์ ตามวัฒนธรรมของ เจ้าของภาษา	1. ความสัมพันธ์ระหว่าง ภาษากับวัฒนธรรม 1.1 ถ้อยคำ 1.2 สำนวนในการ ติดต่อสื่อสารตาม วัฒนธรรมเจ้าของภาษา	
	ต 2.1.2 รู้จักขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาล งานฉลอง ในวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา	2. รู้จักขนบธรรมเนียม ประเพณี เทศกาล งานฉลอง ในวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา	1.3 ขนบธรรมเนียม 1.4 ประเพณี 1.5 เทศกาล 1.6 งานฉลอง 2. การนำไปได้อย่างเหมาะสม กับกาลเทศะ	

ตาราง (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานเรียนรู้ขั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	องค์ความรู้ที่จำเป็น/ สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
ต. 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่าง ภาษาและวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา กับ ภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ	ต. 2.2.1 เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาต่างประเทศกับภาษาไทยในเรื่องเสียง สระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และข้อความง่ายๆ และนำไปใช้อย่างถูกต้อง ต. 2.2.2 เข้าใจความเหมือน และความแตกต่างระหว่างวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับของไทยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา และนำไปใช้อย่างเหมาะสม	เข้าใจความแตกต่างระหว่างภาษาอังกฤษกับภาษาไทยในเรื่องเสียง สระ พยัญชนะ คำ วลี ประโยค และนำไปใช้อย่างถูกต้อง เข้าใจความเหมือน และความแตกต่างระหว่าง วัฒนธรรมของเจ้าของภาษา กับของไทยที่มีอิทธิพลต่อการใช้ภาษา และนำไปใช้อย่างเหมาะสม	1. ความเหมือนและความแตกต่างระหว่าง ภาษาของเจ้าของภาษากับภาษาไทย 1.1 เสียง, สระ, พยัญชนะ,คำ 1.2 วลี 1.3 ประโยค 1.4 ข้อความง่ายๆ 2. วัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมไทย 2.1 การแสวงหาความรู้ 2.2 การแสดง 2.3 ความบันเทิง 2.4 การเข้าสู่สังคม กิจกรรมทางภาษาวัฒนธรรม	

ตาราง (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	องค์ความรู้ที่จำเป็น/สาระสำคัญ/ สาระการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
ต. 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่าง ภาษาและวัฒนธรรม ของเจ้าของภาษา กับ ภาษาและวัฒนธรรมไทยและนำมาใช้อย่างมีวิจารณญาณ	ต 2.2.3 เห็นประโยชน์ของการรู้ภาษาต่างประเทศ ในการแสวงหาความรู้ ความบันเทิง และการเข้าสู่สังคม ต 2.2.4 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม	เห็น ประโยชน์ ของ การ รู้ ภาษาอังกฤษ ในการแสวงหาความรู้ ความบันเทิง สนใจเข้าร่วมกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม	1. ความเหมือนและความแตกต่างระหว่าง ภาษาของเจ้าของภาษากับภาษาไทย 1.1 เสียง,สระ,พยัญชนะ,คำ 1.2 วลี 1.3 ประโยค 1.4 ข้อความง่ายๆ 2. วัฒนธรรมของเจ้าของภาษากับวัฒนธรรมชาวไทย 2.1 การแสวงหาความรู้ 2.2 การแสดง 2.3 ความบันเทิง 2.4 กิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม	

ตาราง (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	องค์ความรู้ที่จำเป็น/ สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
ต 3.1 ใช้ภาษาต่างประเทศในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐานในการพัฒนาและเปิดโลกทัศน์ของตน	ต 3.1.1 เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระภาษาต่างประเทศต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ต 3.1.2 เข้าใจและถ่ายทอดเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เป็นภาษาต่างประเทศ	เข้าใจเนื้อหาสาระภาษาอังกฤษต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เข้าใจเนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ เป็นภาษาอังกฤษ	1. การใช้ภาษาอังกฤษเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระอื่น 1.1 เนื้อหาภาษาต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระอื่น 2. การใช้ภาษาอังกฤษเป็นพื้นฐานในการพัฒนาตน และเปิดโลกทัศน์ของตน 2.1 เนื้อหาภาษาอังกฤษที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มสาระอื่น	

ตาราง (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	องค์ความรู้ที่จำเป็น/ สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
ต 4.1 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศ ตามสถานการณ์ต่างๆ ทั้งใน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม	ต 4.1.1 ใช้ภาษาต่างประเทศตามสถานการณ์ต่างๆ ใน สถานศึกษาด้วยวิธีการและรูปแบบง่ายๆ	ใช้ภาษาอังกฤษตามสถานการณ์ต่างๆ ในสถานศึกษาด้วยวิธีการและ รูปแบบง่ายๆ	1. การใช้ภาษาต่างประเทศ ตามสถานการณ์ต่างๆ โรงเรียน ชุมชน สังคม 1.1 ภาษาในโรงเรียน 1.2 ภาษาในชุมชน 1.3 ภาษาในสังคม	
	ต 4.1.2 ใช้ภาษาต่างประเทศ สื่อสารกับบุคคลภายใน สถานศึกษา	ใช้ภาษาอังกฤษ สื่อสารกับบุคคล ภายในสถานศึกษา		

ตาราง (ต่อ)

มาตรฐานการเรียนรู้	มาตรฐานเรียนรู้ช่วงชั้น	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง	องค์ความรู้ที่จำเป็น/ สาระสำคัญ/สาระการเรียนรู้	หน่วยการเรียนรู้
ต 4.2 สามารถใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ การทำงาน การประกอบอาชีพ การสร้างความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันในสังคม	ต 4.2.1 ใช้ภาษาต่างประเทศเพื่อสื่อสารขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ในสถานการณ์จำลอง หรือ สถานการณ์จริง ต 4.2.2 ใช้ภาษาต่างประเทศในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเหมาะสม	ใช้ภาษาอังกฤษเพื่อสื่อสารขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับอาชีพต่าง ๆ ในสถานการณ์จำลอง ใช้ภาษาอังกฤษในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข โดยรู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นและแสดงความคิดเห็นของตนเองอย่างเหมาะสม	1. การใช้ภาษาต่างประเทศเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ 1.1 ภาษาเพื่อสื่อสารเกี่ยวกับอาชีพในสถานการณ์จำลอง 1.2 ภาษาเพื่อการสื่อสารในการสร้างความร่วมมือ การอยู่ร่วมกัน 1.3 ภาษาเพื่อการสื่อสารตามสถานการณ์ต่างๆ	

ตาราง 2 การจัดหน่วยการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เวลา 120 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้	เวลา	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล
1. Myself	มาตรฐาน ต.1.1.1	Knowledge 1. The body	14	1. วาดภาพร่างกายและเขียนคำศัพท์ประกอบส่วนต่างๆของร่างกาย 2. สร้างบทบาทตามสถานการณ์ที่กำหนด 3. จัดเรียงประโยคให้ถูกต้อง	1. การสังเกต 2. การตรวจสอบรายการ 3. สัมภาษณ์ทดสอบ
	มาตรฐาน ต.1.1.2	2. Action			
	มาตรฐาน ต.1.1.3	3. Sensory			
	มาตรฐาน ต.1.2.1	Process			
	มาตรฐาน ต.1.2.3	การฟัง ฟังประโยคจับใจความ ฟังการออกเสียงคำศัพท์ที่ถูกต้อง			
	มาตรฐาน ต.1.3.1	การพูดคำศัพท์ ประโยค			
	มาตรฐาน ต.1.3.2	การตอบคำถาม			
	มาตรฐาน ต.2.1.1	การอ่านคำศัพท์ ประโยค			
	มาตรฐาน ต.2.2.1	การเขียน ส่วนต่างๆของร่างกาย			
	มาตรฐาน ต.3.1.1	Attitude			
	มาตรฐาน ต.4.1.1	- มีความสุข สนุกสนานกับการปฏิบัติกิจกรรม			
	มาตรฐาน ต.4.1.2	- ความเพียรพยายามในการทำงานที่ได้รับมอบหมาย			

ตาราง (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้	เวลา	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล
2. School	มาตรฐาน ต.1.1.1	Knowledge - Classroom Language	14	- โครงการเชิงสำรวจเรื่อง สิ่งต่างๆในโรงเรียนของนักเรียน - สะสมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	- การสังเกต
	มาตรฐาน ต.1.1.2	- School Objects			- การตรวจสอบ
	มาตรฐาน ต.1.1.3	- Color - Number and shape			รายการ
	มาตรฐาน ต.1.2.1	- Position			- สัมภาษณ์
	มาตรฐาน ต.1.2.2	- Famous Friends			- ตรวจสอบผลงาน
	มาตรฐาน ต.1.2.3	Process			- แบบทดสอบ
	มาตรฐาน ต.1.3.1	การฟังคำสั่ง/ประโยคที่ใช้ในชั้นเรียน การฟัง			- แบบฝึกหัด
	มาตรฐาน ต.1.3.2	ประโยคที่เกี่ยวกับSchool แล้วจับใจความ การพูด			
	มาตรฐาน ต.3.1.1	คำสั่ง / สนทนาในชั้นเรียน			
	มาตรฐาน ต.3.1.2	การตอบคำถาม การอ่านนิทานเกี่ยวกับโรงเรียน			
	มาตรฐาน ต.4.1.1	การเขียนรูปประโยค/คำสั่ง			
	มาตรฐาน ต.4.1.2	Attitude			
	มาตรฐาน ต.4.2.2	- มีความสุข สนุกสนานกับการปฏิบัติกิจกรรม - ชื่นชมยินดีกับความสำเร็จ ของภาระงานที่ปฏิบัติ			

ตาราง (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้	เวลา	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล
3.Family	มาตรฐาน ต.1.1.4 มาตรฐาน ต.1.3.1 มาตรฐาน ต.1.3.2 มาตรฐาน ต.2.1.1 มาตรฐาน ต.2.2.1 มาตรฐาน ต.2.2.2 มาตรฐาน ต.2.2.4 มาตรฐาน ต.3.1.1 มาตรฐาน ต.3.1.2 มาตรฐาน ต.4.2.1	Knowledge - Family Tree - Occupations - Household Objects Pets Process การฟัง จับใจความ พูดคำศัพท์ / ประโยค แนะนำครอบครัวตนเอง การตอบคำถาม การอ่านประโยคที่ถูกต้อง การเขียนคำศัพท์/รูปประโยคที่ถูกต้อง Attitude - สร้างความตระหนักใน ความสัมพันธ์ของครอบครัว - สร้างความเพียรพยายามในการทำงานให้สำเร็จ	14	- จัดทำแผนภูมิความสัมพันธ์ของครอบครัว - รวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพ - รวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับสัตว์เลี้ยงในบ้าน	- การสังเกต - การตรวจสอบรายการ - สัมภาษณ์ - ตรวจสอบผลงาน - ทดสอบ - แบบ

ตาราง (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้	เวลา	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล
4. Free time	มาตรฐาน ต.1.1.2	Knowledge Hobbies	12	- การสะสมภาพการทำงาน อดิเรกต่าง ๆ - การสะสมภาพกีฬาต่าง ๆ - การแสดงบทบาทสมมุติ การเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ	- การสังเกต - การตรวจสอบ รายการ - สัมภาษณ์ - ตรวจสอบผลงาน - ทดสอบ
	มาตรฐาน ต.1.1.3	Sports			
	มาตรฐาน ต.1.2.3	Process			
	มาตรฐาน ต.1.2.4	- การฟังเรื่องราวเกี่ยวกับงานอดิเรก/กีฬา			
	มาตรฐาน ต.1.3.1	- การพูดเกี่ยวกับงานอดิเรกและกีฬาที่ชอบและไม่ชอบ			
	มาตรฐาน ต.1.3.2				
	มาตรฐาน ต.1.3.3	- การอ่านประโยชน์ อ่านนิทาน การเขียนคำศัพท์และประโยคง่าย ๆ			
	มาตรฐาน ต.1.3.4				
	มาตรฐาน ต.2.1.1	Attitude			
	มาตรฐาน ต.2.2.1	- สร้างความตระหนักในเรื่องการเล่นกีฬา			
	มาตรฐาน ต.2.2.2	/ออกกำลังกาย			
	มาตรฐาน ต.3.1.1	- ชื่นชมยินดีกับความสำเร็จในด้านการเล่นกีฬา			
	มาตรฐาน ต.3.1.2				
	มาตรฐาน ต.4.1.2				

ตาราง (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้	เวลา	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล
5. Shopping	มาตรฐาน ต.1.1.2	Knowledge Clothes	14	- การแสดงบทบาทสมมุติ ในสถานการณ์ที่กำหนด - การรวบรวมภาพสินค้าและ คำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง - การรวบรวมคำศัพท์/ประโยค ที่เกี่ยวกับการบอกราคา/การ ต่อรองราคา/ การลดราคา	- การสังเกต
	มาตรฐาน ต.1.1.4	Toys			- การตรวจสอบ
	มาตรฐาน ต.1.2.1	Fruits			รายการ
	มาตรฐาน ต.1.2.2	Process			- สัมภาษณ์
	มาตรฐาน ต.1.2.3	- การฟังบทสนทนา /จับใจความ			- ตรวจสอบผลงาน
	มาตรฐาน ต.1.3.2	- การพูดสนทนา/ การตอบคำถาม			- ทดสอบ
	มาตรฐาน ต.2.2.4	- การอ่านประโยค/บทสนทนาที่ถูกต้อง			
	มาตรฐาน ต.4.1.2	- การเขียนรูปประโยคที่เกี่ยวกับการซื้อขายที่ ถูกต้อง			
	Attitude				
	- มีความสุข สนุกสนานกับการทำกิจกรรมทาง ภาษา				
	- มีความตระหนักในเรื่องการใช้จ่ายอย่างประหยัด และออม				

ตาราง (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้	เวลา	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล
6. Weather	มาตรฐาน ต.1.1.2	Knowledge	12	- การพูดแนะนำภาวะ อากาศ - การรวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับ อากาศ/ฤดูกาล	- การสังเกต - การตรวจสอบ รายการ - สัมภาษณ์ - ตรวจสอบผลงาน - ทดสอบ
	มาตรฐาน ต.1.1.3	Seasons			
	มาตรฐาน ต.1.1.4	Process			
	มาตรฐาน ต.1.2.1	- การฟังจับใจความ			
	มาตรฐาน ต.1.2.3	- การพูดคำศัพท์/ประโยคที่เกี่ยวข้อง			
	มาตรฐาน ต.1.2.4	- การอ่านเรื่องราวเกี่ยวกับฤดูกาล / อากาศ			
	มาตรฐาน ต.1.3.1	- การอ่านบทความสั้น ๆ			
	มาตรฐาน ต.1.3.4	- การเขียนรายงานเรื่องอากาศและฤดูกาล			
	มาตรฐาน ต.2.1.1	Attitude			
	มาตรฐาน ต.2.1.2	- สร้างความตระหนักด้านภาวะอากาศของโลก			
	มาตรฐาน ต.2.2.1	ในปัจจุบัน			
	มาตรฐาน ต.2.2.2				
	มาตรฐาน ต.2.2.3				
	มาตรฐาน ต.3.1.1				
	มาตรฐาน ต.3.1.2				
	มาตรฐาน ต.4.1.1				

ตาราง (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้	เวลา	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล
7. Travel	มาตรฐาน ต.1.1.2	Knowledge Places in Town	14	- การแสดงบทบาทสมมุติตามสถานการณ์ที่กำหนด - รวบรวมคำศัพท์เกี่ยวกับการเดินทาง - สะสมภาพยานพาหนะในการเดินทางต่าง ๆ ตามความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน	- การสังเกต - การตรวจสอบรายการ - สัมภาษณ์ - ตรวจสอบผลงาน - ทดสอบ
	มาตรฐาน ต.1.1.3	Transportation			
	มาตรฐาน ต.1.1.4	Process			
	มาตรฐาน ต.1.2.1	- การฟังจับใจความเรื่องการเดินทาง			
	มาตรฐาน ต.1.2.2	- การพูดสนทนาเกี่ยวกับการเดินทางหรือ			
	มาตรฐาน ต.1.2.3	สถานการณ์ในสถานที่ต่างๆ เช่น สถานีรถไฟ			
	มาตรฐาน ต.1.3.1	สถานีขนส่ง			
	มาตรฐาน ต.1.3.2	- การตอบคำถาม			
	มาตรฐาน ต.2.1.1	- การอ่านกำหนดการตารางเดินรถ การเขียน			
	มาตรฐาน ต.2.1.2	รายงานการเดินทางอย่างง่าย ๆ			
	มาตรฐาน ต.2.2.3	Attitude			
	มาตรฐาน ต.4.1.1	- มีความสุข สนุกสนานกับการจัดกิจกรรม			
	มาตรฐาน ต.4.1.2	- สร้างความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ประโยชน์ในการติดต่อสอบถาม			

ตาราง (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้	เวลา	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล
8. Relationship with Other People	มาตรฐาน ต.1.2.1	Knowledge Card	12	- จัดทำการ์ดอวยพรตามโอกาส สำคัญต่าง ๆ - รวบรวมสะสมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	- การสังเกต - การตรวจสอบ รายการ - สัมภาษณ์ - ตรวจสอบผลงาน
	มาตรฐาน ต.1.2.2	Process			
	มาตรฐาน ต.1.2.3	- การฟังประโยชน์จับใจความ			
	มาตรฐาน ต.1.2.4	- การพูดแนะนำ/การสื่อสาร/ ประชาสัมพันธ์ระหว่างบุคคล			
	มาตรฐาน ต.1.3.1	ในโอกาสต่างๆอย่างง่าย ๆ			
	มาตรฐาน ต.1.3.2	- การอ่านข้อความที่ส่งถึงกันในโอกาสต่าง ๆ			
	มาตรฐาน ต.2.1.1	- การเขียนข้อความส่งถึงบุคคล ต่าง ๆตาม			
	มาตรฐาน ต.2.1.2	โอกาสที่กำหนด			
	มาตรฐาน ต.2.2.2				
	มาตรฐาน ต.2.2.4	Attitude			
	มาตรฐาน ต.4.1.1	- สร้างความสามัคคี ระหว่างบุคคลต่าง ๆ หรือ			
	มาตรฐาน ต.4.2.1	กลุ่มบุคคลต่าง ๆ			
	มาตรฐาน ต.4.2.2	- สร้างความสัมพันธ์อันดีต่อ ผู้อื่นในทางที่ดี			

ตาราง (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการเรียนรู้ช่วงชั้น	สาระการเรียนรู้	เวลา	ภาระงาน/ชิ้นงาน	การประเมินผล
9. Food and Drink	มาตรฐาน ต.1.1.2	Knowledge Type of Food	14	- การแสดงบทบาทสมมุติใน สถานการณ์ที่กำหนด - สะสมคำศัพท์เกี่ยวกับอาหาร/ เครื่องดื่มน้ำ/ ราคา ฯลฯ - โครงการเชิงสำรวจอาหาร / เครื่องดื่มในท้องถิ่น	- การสังเกต - การตรวจสอบ รายการ - สัมภาษณ์ - ตรวจสอบผลงาน - ทดสอบ
	มาตรฐาน ต.1.1.3	Likes / Dislikes			
	มาตรฐาน ต.1.2.2	Process			
	มาตรฐาน ต.1.2.3	- การฟังประโยชน์จับใจความ			
	มาตรฐาน ต.1.2.4	- การพูดบทสนทนาในสถานการณ์ในร้านอาหาร หรือความต้องการอาหาร เครื่องดื่ม			
	มาตรฐาน ต.1.3.1	- การอ่านประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง			
	มาตรฐาน ต.1.3.2	- การเขียนสิ่งที่ชอบ/ไม่ชอบ เกี่ยวกับอาหาร/ เครื่องดื่ม			
	มาตรฐาน ต.2.1.1	Attitude			
	มาตรฐาน ต.2.2.1	- สร้างกิจกรรม ให้สนุกกับการปฏิบัติ			
	มาตรฐาน ต.2.2.2	- สร้างความสัมพันธ์อันดีในการปฏิบัติกิจกรรม ร่วมกัน			
	มาตรฐาน ต.3.1.1				
	มาตรฐาน ต.3.1.2				
	มาตรฐาน ต.4.1.1				
	มาตรฐาน ต.4.1.2				

คลังคำศัพท์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4

หมวดที่ 1 คำนาม

1.1 สิ่งที่พบในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

Broom, picture, pencil, blackboard, school bah, chair, desk, table, door, window, eraser , flag , tree เพิ่มเติม book, ruler, pen, song, pocket, page

1.2 สัตว์ bird, elephant

1.3 ผักและผลไม้ tomato , potato, papaya, lemon, watermelon, garlic

1.4 ส่วนต่างๆ ของร่างกาย head, hair, face, shoulder, ear, eye, finger, knee, foot

1.5 ตัวอักษร _____

1.6 บุคคล father, mother, brother, sister, boy, girl, woman, men เพิ่มเติม friend

1.7 อาชีพ teacher, doctor, farmer, nurse, singer, student, policeman

1.8 อาหารและเครื่องดื่ม cake, ice, water, milk, egg, breakfast, lunch, dinner, tea, coffee, ice- cream

1.9 ของเล่น balloon, kite , toy, robot

1.10 เครื่องนุ่งห่ม และเครื่องประดับ shoes, shirt, shorts, skirt, blouse

1.11 เกม/ กีฬา football, volleyball, basketball

1.12 จำนวนนับ twenty-one to thirty

1.13 ลำดับที่ _____

1.14 สถานที่ school, room, classroom, home, market, zoo

1.15 เวลา วัน เดือน ปี holiday

1.16 ยวดยานพาหนะ bike, car, train

1.17 ศาสนา _____

1.18 ประเทศ Thailand

1.19 ทิศทาง here, there, left, right

1.20 คำทักทายและกล่าวลา glad, see, nice, soon, later

หมวดที่ 2 คำคุณศัพท์

บอกขนาด สี รูปร่าง ลักษณะ สภาวะ รสชาติ สภาพอากาศ yellow, green, orange, pink, purple, small, tall , short, new, old, sorry

หมวดที่ 3 กริยาวิเศษณ์

too, fast, slowly

หมวดที่ 4 กริยา

go, come, put, ask, eat, drink, play, jump, run, walk, like, เพิ่มเติม know, count

หมวดที่ 5 Helping verb

รูปปฏิเสธ don't, can't

หมวดที่ 6 คำสรรพนาม

ประธาน She, he

กรรม _____

Demonstrative Pronoun these, those

หมวดที่ 7 คำแสดงความเป็นเจ้าของ

7.1 Possessive apostrophe's.....'s pen, book.....

7.2 Possessive adjective her, his

หมวดที่ 8 คำเชื่อม (เพิ่มเติม) or, and**หมวดที่ 9 คำบุพบท under, near****หมวดที่ 10 คำแสดงการถาม Who, How****หมวดที่ 11 _____****หมวดที่ 12 อื่น ๆ**

12.1 วิชา English, Thai

12.2 _____

12.3 คำศัพท์เฉพาะที่ใช้ในแบบฟอร์ม Mr. , Mrs. , Sir.

3. การเขียนจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ

3.1 การเขียน

เปลื้อง ณ นคร (2541: 6) ให้นิยามของการเขียนว่า การเขียนคือการแสดงความคิด ความรู้สึกและความรู้ซึ่งอยู่ในใจออกให้ผู้อื่นรู้

ฐะปะนีย์ นาครทรรพ และประภาศรี สีอำไพ (2542: 92) กล่าวว่า การเขียนคือ การแสดงความคิดออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อื่นอ่านและเข้าใจ

สนธิ ตั้งทวี (2540: 152) กล่าวว่า การเขียนคือ การแสดงความคิด ความรู้สึก และความรู้ ซึ่งอยู่ในใจออกมาให้ผู้อื่นรับรู้ โดยการใช้สัญลักษณ์ที่เราเรียนกันว่าหนังสือ หรือตัวอักษร เพื่อให้ผู้อ่านได้เข้าใจเจตนาของผู้เขียน ผู้อ่านจะสามารถรับรู้ความในใจของผู้เขียนได้ดีหรือไม่ นั่นก็อยู่ที่ว่า ผู้เขียนมีทักษะในด้านการใช้ภาษาเขียนได้ดีเพียงไร

วรรณ แก้วแพรง (2546: 2) กล่าวว่า การเขียนคือ การแสดงออกซึ่งความรู้ ความเข้าใจ ความคิดเห็น ความรู้สึก ความต้องการเจตคติ และหรือประสบการณ์ โดยใช้ภาษาเขียนหรือสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง เป็นเครื่องมือเพื่อสื่อสิ่งดังกล่าวออกมาให้ผู้อื่นทราบตามที่ผู้เขียนต้องการ

ศศิธร รัชฎ์ลักษณะณานนท์ (2540: 13) กล่าวว่า การเขียนคือ การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิด หรือการสื่อสารกันด้วยลายลักษณ์อักษรเพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจซึ่งกันและกัน

พรเพ็ญ พุ่มสะอาด (2543: 16) กล่าวว่า การเขียนคือ ความคิดที่แสดงออกในลักษณะของตัวอักษร นักเขียนจะแสดงสิ่งที่มีอยู่ในใจ ประสบการณ์ ความคิด และอารมณ์ออกมากับตัวอักษรเหล่านั้น พรเพ็ญ พุ่มสะอาด (2543: 16) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดและยังได้ย้ำว่าในขณะที่ทำการเขียนผู้เขียนจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายและพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอน

ฟินอกเซียโร (Finocchiro, 1958: 130) กล่าวว่า การเขียน คือ ความคิดที่แสดงออกในลักษณะของตัวอักษร นักเขียนจะแสดงสิ่งที่มีอยู่ในใจ ประสบการณ์ความคิด และอารมณ์ออกมากับตัวอักษรเหล่านั้น

อาราพอฟ (Arapoff, 1967: 119-120) กล่าวว่า การเขียนเป็นกระบวนการทางความคิดและยังได้ย้ำว่า ในขณะที่ทำการเขียน ผู้เขียนจะต้องตั้งจุดมุ่งหมายเอาไว้และพยายามเรียงลำดับความสำคัญให้เป็นไปตามขั้นตอน

โอลิวา (Oliva, 1969: 152) กล่าวว่า การเขียนเป็นภาษาของผู้พูดในการที่สื่อความคิดของเขาไปสู่ผู้อื่น ซึ่งพูดภาษาเดียวกัน ในการสื่อความหมายนี้จะขึ้นอยู่กับสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเขียน

แคดเลอร์ (Kadler. 1970: 2) กล่าวว่า การเขียนคือวิธีการสื่อความหมายหรือการถ่ายทอดความคิด โดยใช้ระบบสัญลักษณ์ ตัวอักษร ซึ่งมีสมาชิกในสังคมเป็นผู้ใช้เพื่อแสดงข้อความที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น การโฆษณา

การเขียนจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ คือ การเขียนที่มีการฝึกต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ เพื่อแสดงถึงความสามารถในระดับคำศัพท์ ระดับประโยค แล้วถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปแบบการเขียนตามจินตนาการของตนเองให้ผู้อ่านเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกของการสื่อความหมายของประโยค ถูกต้องชัดเจนตามหลักโครงสร้างไวยากรณ์

การเขียนแบบดังกล่าวเป็นวิธีการสอนเขียนที่มีการฝึกต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ในการฝึกขั้นตอนแรกเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดแก่นักเรียนที่มักเขียนผิด จึงมีขั้นควบคุมการเขียนคำศัพท์ ประโยค ตามโครงสร้างไวยากรณ์ ขั้นตอนที่สอง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้การเขียนคำศัพท์ และประโยคที่เรียนมาแล้ว ซึ่งนักเรียนสามารถนำมาเขียนเองตามคำชี้แจงของแต่ละแบบฝึกที่กำหนด จนถึงขั้นตอนที่สาม นักเรียนสามารถนำคำศัพท์ และประโยคในขั้นตอนแรก และขั้นตอนที่สอง มาเขียนเป็นประโยคเชิงบรรยายได้ถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์

จากที่กล่าวมา จึงสรุปได้ว่า การเขียน หมายถึงการสื่อสารของมนุษย์เพื่อแสดงความรู้ ความคิด ความรู้สึก ความคิดเห็นต่าง ๆ ออกมาเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้ผู้อ่านเข้าใจ ความคิดและความรู้สึกต่างๆ ของผู้เขียน

3.1.1 ความสำคัญของการเขียน

วิทยา ดำรงเกียรติศักดิ์ (2531 : 1 - 2) กล่าวว่า การเขียนมีความสำคัญดังนี้

- 1) เป็นเครื่องแสดงออกของความรู้ ความคิด และความรู้สึกของมนุษย์
- 2) เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความเจริญหรืออารยธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย

ยุคแต่ละสมัย

เป็นเครื่องมือสำหรับสื่อสารทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต

เป็นเครื่องมือที่สนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่นความรักความเข้าใจเป็นต้น

เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางด้านสติปัญญาของมนุษย์

เป็นสื่อที่ช่วยแพร่กระจายความรู้ความคิดให้กว้างไกล และรวดเร็ว

เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ความคิดและความเพลิดเพลินแก่คนทุกเพศ ทุกวัย

เป็นบันทึกทางสังคมที่ทำให้คุณประโยชน์แก่คนรุ่นปัจจุบัน และอนาคต

เป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน

3.1.2 ความสำคัญและองค์ประกอบของการเขียน

การเขียนเป็นทักษะอย่างหนึ่งในทักษะทางภาษาทั้ง 4 ทักษะ ได้แก่ ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ในชีวิตประจำวันของเราจะสังเกตได้ว่า ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ได้ใช้น้อยที่สุด ดังนั้นทักษะการเขียน จึงเป็นเรื่องค่อนข้างยากกว่าทักษะอื่น เนื่องจากไม่ค่อยได้ฝึกฝนกันอย่างเต็มที่ ทำให้หลายคนเป็นแต่เพียงเขียนได้ไม่ใช้เขียนเป็น

ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่ต้องใช้เวลาในการฝึกฝนมากกว่าทักษะอื่น ๆ จึงจะเกิดผลซึ่งกันและกัน พฤกษ์วัน (2542: 2) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนไว้ว่า การเขียนมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวันมาก เช่น ใช้ติดต่อสื่อสาร ใช้จดบันทึกเหตุการณ์ ใช้บันทึกความรู้ เขียน สร้างจินตนาการ ช่วยให้ถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ และประสบการณ์ไปให้กับบุคคลในสังคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต การเขียนเป็นสิ่งที่คนส่วนใหญ่เห็นว่ายาก เป็นงานหนัก เพราะการเขียนนอกจากจะเขียนข้อความให้สละสลวยแล้วยังเป็นหลักฐานที่แสดงให้เห็นถึงแนวความคิดภูมิปัญญาด้านความรู้และประสบการณ์ของผู้เขียน การเขียนส่วนใหญ่จะเน้นการเขียนที่ใช้ความจำ เขียนตามแบบ มีกฎเกณฑ์และยึดหลักภาษาเป็นส่วนใหญ่ กฎเกณฑ์ต่างๆ อาจทำให้เด็กรู้สึกว่าเป็นเรื่องยากหรือหมกมุ่นใจที่จะเขียน

ดังนั้นการที่จะทำให้เกิดความรู้สึกว่า การเขียนเป็นเรื่องที่ไม่ยาก สามารถเขียนออกมาแล้วได้ข้อความที่สละสลวย เข้าใจง่าย ใช้สื่อสารได้ความหมายตรงกัน ทั้งผู้ส่งสารและผู้รับสารนั้นองค์ประกอบของการเขียนจะมีส่วนช่วยให้การเขียนนั้นมีความสำคัญยิ่งขึ้น ซึ่งนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญในด้านการสอนการเขียนจำแนกองค์ประกอบของการเขียนไว้ดังนี้

จักรภพ วิชัยพันธุ์ (2541: 14) ได้เสนอ ข้อคิดในเรื่ององค์ประกอบของการเขียนได้ดังนี้

- 1) เนื้อหาสาระของการเขียนตลอดจนความนึกคิดที่แสดงออก (Content)
- 2) การจัดลำดับเนื้อหาเพื่อให้ตรงตามจุดมุ่งหมาย (Form)
- 3) การใช้รูปแบบไวยากรณ์ที่สามารถสื่อความหมายได้ถูกต้อง (Grammar)
- 4) การเลือกโครงสร้าง การเลือกคำ และสำนวนต่างๆ เพื่อเกิดอรรถรส (Style)
- 5) การใช้เครื่องหมายวรรคตอนให้ถูกต้องตามกฎเกณฑ์ของภาษา (Mechanics)

ส่วน บุญเหลือ กุญชร (2544 : 79 - 80) กล่าวถึงการเขียนเพื่อจะเขียนให้ได้ดีและถูกต้องนั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ ต้องสามารถเขียนตัวอักษรได้ถูกต้องและชัดเจน สามารถประสมตัวอักษรเป็นถ้อยคำ และใช้เครื่องหมายวรรคตอนได้ถูกต้อง ตลอดจนต้องรู้จักใช้ถ้อยคำสำนวนที่แจ่มชัดด้วย

จากข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของนักการศึกษาเกี่ยวกับความสำคัญและองค์ประกอบของการเขียนดังกล่าว จึงสรุปได้ว่า การเขียนมีความสำคัญในการดำเนินชีวิตประจำวันเป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร เพื่อให้ผู้อ่านได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียนอย่างสมบูรณ์

3.1.3 แนวทางการจัดกิจกรรมการสอนเขียน

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2540 : 77) ได้กล่าวถึงแนวทางการจัดกิจกรรมการสอนเขียนภาษาอังกฤษมีดังนี้

Controlled Writing เป็นแบบฝึกหัดเขียนที่เน้นในเรื่องความถูกต้องของรูปแบบ เช่น การเปลี่ยนรูปทางไวยากรณ์ คำศัพท์ในประโยค โดยครูจะเป็นผู้กำหนดส่วนที่จะเปลี่ยนให้นักเรียนซึ่งจะมีข้อจำกัดในทางความคิดสร้างสรรค์ แต่ข้อดีจะช่วยป้องกันไม่ให้นักเรียนเขียนผิดตั้งแต่ต้นเปรียบเหมือนบันไดขั้นต้น เช่น Gap Filling และ Reading Words Less-controlled Writing เป็นแบบฝึกที่นักเรียนมีอิสระในการเขียนมากขึ้น เช่น ครูให้เค้าโครงหรือรูปแบบ แล้วให้นักเรียนเติมส่วนขาดไปให้สมบูรณ์ วิธีการนี้จะช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถของตนเองให้มากขึ้นอันจะนำไปสู่การเขียนในระดับสูงขึ้นไป เช่น Describing People, Questions and Answers และ Parallel Writing

ในการจัดการเรียนการสอนทักษะการเขียน ผู้สอนควรคำนึงถึงลำดับขั้นของกิจกรรมที่ง่าย ๆ ให้เหมาะสมกับวัย และในกิจกรรมบางอย่างต้องใช้ทักษะหลายอย่างรวมกันเรียกว่าการใช้ทักษะสัมพันธ์ ดังนั้นกิจกรรมการสอนเขียนจึงมีหลากหลายกิจกรรมดังตัวอย่างต่อไปนี้

1) Re – ordering Words เป็นกิจกรรมการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักลำดับของคำที่ควรปรากฏในประโยค มีวิธีการดำเนินดังนี้

- (1) หาประโยคที่ต้องการให้นักเรียนฝึก
- (2) นำคำนามสลับที่เสียใหม่
- (3) ให้ผู้เรียนเรียงลำดับเข้าประโยคให้ถูกต้องตามไวยากรณ์

2) Gap – Filling เป็นการฝึกการใช้คำชนิดต่างๆ (Parts of Speech) เพื่อเติมในช่องว่างให้ถูกต้องทั้งความหมายและไวยากรณ์

3) Parallel Writing เป็นการฝึกการเขียนให้เป็นเรื่องราว โดยใช้ในทักษะการอ่านเป็นแนวทาง

4) Describing People เป็นการฝึกการบรรยาย คน สัตว์ สิ่งของ สถานที่ โดยใช้คำศัพท์ในตำแหน่งที่ถูกต้อง

5) Correcting the Facts เป็นการฝึกเขียนข้อความให้ถูกต้องและสอดคล้องกับความเป็นจริง ซึ่งกิจกรรมนี้สามารถใช้กับรูปภาพในหนังสือเรียนได้และเขียนประโยค “untrue” ไว้บนกระดานดำให้นักเรียน Re – writing

6) Questions and Answers Composition เป็นการฝึกการบันทึก โดยอาศัยกิจกรรมทักษะฟัง – พูด เพื่อนำไปสู่การเขียนที่เป็นเรื่องราวและมีจุดมุ่งหมาย

ดังนั้นเพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ของหลักสูตรภาษาอังกฤษ ควรจัดการเรียนการสอนดังนี้

- 1) เน้นการสื่อสารด้วยการอ่านและเขียนเป็นพิเศษ
- 2) ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูเป็นผู้อำนวยความสะดวกและแนะนำให้การจัดการเรียนการสอนเป็นไปตามแผนที่จัดเตรียมไว้
- 3) เน้นกิจกรรมการเอนการสอนที่ให้ความสุขสนุกสนาน เพื่อให้เกิดเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ
- 4) ใช้กิจกรรมเป็นสื่อในการเรียนการสอน เช่น เพลง เกม บทบาทสมมติ สถานการณ์จริง การเล่านิทาน การใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียน การใช้ภาษาท่าทาง ปริศนาคำทาย เป็นต้น
- 5) ส่งเสริมให้ผู้เรียนกล้าแสดงออกโดยกระตุ้นและเสริมแรงให้กำลังใจ และไม่ตำหนิผู้เรียน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 230)

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541: 14 - 15) ได้กล่าวถึงหลักการใช้คู่มือครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ดังนี้

- 1) มุ่งให้นักเรียนมีความสามารถในการใช้ภาษาได้อย่างแท้จริง และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาอังกฤษ
- 2) ในการสอนนั้น นักเรียนมีบทบาทสำคัญที่สุด นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มเพื่อฝึกและใช้ภาษา ครูมีหน้าที่จัดกลุ่มและป้อนงานให้แก่แต่ละกลุ่มทำ
- 3) การเรียนการสอนดำเนินไปโดยอาศัยกิจกรรมเป็นสื่อในการเรียน กระบวนการเรียนการสอนเป็นไปตามขั้นตอนการสอนภาษา คือ ขั้นนำ ขั้นสอน และขั้นสรุป กล่าวคือ

ขั้นนำ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความพร้อม ความอยากรู้ อยากเรียนในบทเรียนใหม่เนื้อหาจะเชื่อมโยงไปสู่สาระสำคัญของบทเรียน โดยการนำกิจกรรมนำเข้าบทเรียนที่ครูผู้สอนพิจารณาเห็นว่าเหมาะสมมาจัดได้โดยใช้เวลาไม่มากนัก เมื่อนักเรียนเกิดความพร้อมเกิดความสนุกสนานใจอยากเรียนแล้วก็เริ่มเข้าสู่เนื้อหาหลักทันที

ชั้นสอน ภาษาไม่ใช่วิชาเนื้อหา แต่เป็นวิชาทักษะที่ต้องฝึกทำซ้ำ ๆ โดยการเขียนแบบหากครูผู้สอนใช้วิธีการเดิม ๆ และใช้เวลานาน ๆ ในแต่ละช่วง อาจจะทำให้ให้นักเรียนเบื่อหน่ายได้จึงจำเป็นต้องเปลี่ยนกิจกรรมไปตามสถานการณ์และความสนใจของนักเรียนยึดนักเรียนเป็นศูนย์กลาง กิจกรรมการสอนทักษะการเขียน

แบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทตามลักษณะการเขียน คือ

1) การเขียนแบบควบคุม เป็นกิจกรรมในการสอนทักษะการเขียนที่ผู้สอนให้เนื้อหาและรูปแบบภาษาสำหรับผู้เรียนใช้ในการเขียน การเขียนที่มีการควบคุม ได้แก่ การเขียนในลักษณะ ต่อไปนี้

(1) การคัดลอก เป็นกิจกรรมที่ต้องการฝึกการเขียนให้เด็กอย่างง่าย ๆ ที่สุด โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เด็กคุ้นเคยกับคำศัพท์ รูปแบบประโยค ข้อความ การสะกดคำ การใช้เครื่องหมายวรรคตอน การขึ้นประโยคหรือการเขียนตัวอักษรตัวใหญ่ เป็นต้น

(2) การเติมคำให้สมบูรณ์ วิธีเติมคำนี้ อาจจะทำในลักษณะดังนี้ คือครูผู้สอนนำข้อความมาให้ให้นักเรียนอ่าน 2 – 3 ครั้งก่อน หลังจากนั้นจะตัดคำใดคำหนึ่งในข้อความนั้นทิ้งไป แล้วให้ผู้เรียนใช้ความสามารถในการหาคำมาเติมในข้อความให้สมบูรณ์

(3) การเปลี่ยนคำให้แตกต่างไปจากเดิม เป็นการเขียนเลียนแบบเนื้อเรื่องตามแบบฉบับที่ให้ไว้ โดยเปลี่ยนคำหรือวลีบางอันให้แตกต่างไปจากเดิม แต่ยังคงอาศัยเค้าโครงเรื่องเดิมเป็นส่วนใหญ่

(4) การเขียนเรียงความให้อยู่ในกรอบที่กำหนดให้ เป็นการฝึกเขียนที่ยากขึ้น โดยให้นักเรียนเลือกเอาส่วนต่างๆ ของภาษารวมกันให้เป็นประโยคข้อความ เช่น ให้คำอยู่ในรูปตาราง นักเรียนจะต้องเลือกเอาคำเหล่านั้นมาผูกเป็นประโยค หรือข้อความตามความเหมาะสม

(5) การฝึกเขียนที่ใช้ทักษะการฟังเป็นการเริ่มกิจกรรม เช่น ให้นักเรียนฟังเรื่องจากเทป แล้วเขียนข้อความที่ได้ฟังจากเทป

(6) การเขียนโดยใช้รูปภาพ วิธีการ คือ ครูนำภาพมาเป็นตัวกำหนดโครงเรื่อง ให้นักเรียนเขียนเรื่องตามรูปภาพที่กำหนดให้

(7) การเขียนโดยใช้ข้อมูลจากแผนผัง ตาราง กราฟ หรือ แผนภูมิ

(8) การใช้บทสนทนาเป็นการส่งเสริมการเขียน เช่น ให้นักเรียนฝึกพูดสนทนากัน แล้วเขียนบทสนทนาที่ใช้พูดนั้น

(9) การรวมประโยคเข้าด้วยกัน เป็นกิจกรรมอีกรูปแบบหนึ่งที่จะปูพื้นฐานความสามารถทางการเขียนได้ดี

2) การเขียนแบบชี้แนะ เป็นการเขียนที่ผู้เรียนต้องแสดงความสามารถและแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ครูเป็นเพียงผู้วางโครงร่างและจุดสำคัญ ๆ ให้เท่านั้น ก่อนลงมือเขียนผู้เรียนอาจจะอภิปรายร่วมกันในหัวข้อนั้นๆ ก่อนแล้วจึงเขียน โดยเลือกใช้คำให้เหมาะสมกับสิ่งที่ต้องการแสดงออก

3) การเขียนแบบเสรี เป็นทักษะการเขียนขั้นสุดท้าย ผู้เรียนต้องใช้ความสามารถหลายๆ อย่างเข้ามาผสมผสานกัน

ในการจัดกิจกรรมการเขียนเพื่อให้นักเรียนสามารถสื่อสารได้นั้น อรุณี วิริยะจิตรรา (2544: 175-191) กล่าวว่า จะต้องฝึกโดยเรียงลำดับจากการเขียนง่าย ๆ เช่น การเขียนเลียนแบบไปจนกระทั่งนักเรียนสามารถเขียนได้เองอย่างอิสระ คือ

1) การฝึกรูปแบบของภาษาด้วยการสร้างประโยค ควรเป็นการฝึกให้ผู้เรียนสร้างประโยคโดยคำนึงถึงความหมายซึ่งสามารถทำได้หลายแบบ เช่น

(1) การเรียงคำให้ได้ความถูกต้อง ถ้าผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนฝึกการแต่งประโยคปฏิเสธ ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนเรียงข้อความดังตัวอย่างให้ถูกต้อง English / doesn't / to practice / like

(2) การเลือกคำนำมาสร้างประโยคให้ได้ความหมายถ้าผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนฝึกการสร้างประโยคบอกเล่า โดยมีคำกริยาในรูปอดีตกาล ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนนำคำต่อไปนี้มาสร้างประโยค เช่น

I		Spanish
John	Spoke	Silk
Pichai and Udom	Bought	Tickets
You		Coffee

(3) การเติมคำลงในประโยคเพื่อให้ได้ข้อความที่ถูกต้องและมีความหมาย ถ้าผู้สอนต้องการให้ผู้เรียน เขียนรูปแบบประโยค "If clause" ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนเติมข้อความลงในประโยคดังต่อไปนี้

If I had studied hard. I.....

2) การฝึกรูปแบบภาษาโดยให้ผู้เรียนเขียนข้อความตามแบบข้อความที่ให้ไว้เป็นตัวอย่าง โดยเปลี่ยนเฉพาะเนื้อหาแต่ให้คงรูปแบบของภาษาไว้ในกรทำเช่นนี้ ผู้เรียนจำเป็นต้องคำนึงถึงความหมายนอกเหนือจากรูปแบบของภาษา

3) การฝึกรูปแบบภาษาโดยให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่ต้องการฝึกเขียนเรียบเรียงประโยคที่
ให้มาในรูปแบบของอนุเฉท

4) การฝึกรูปแบบภาษาโดยให้ผู้เรียนใช้ภาษาที่ต้องการฝึกสร้างเรื่องราวขึ้นมาจากคำ
สถานการณ์ หรือรูปที่ให้มาเป็นแนวทาง เช่น ถ้าผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนฝึกการบรรยายเหตุการณ์
ในรูปของอดีตกาล ผู้สอนอาจให้ผู้เรียนเรียงลำดับรูปที่ให้มาโดยให้ใส่ตัวเลขข้าง ๆ รูปตามลำดับ
ก่อนหลังที่เกิดขึ้นแล้วให้นำรูปภาพละคำที่ให้มาเป็นแนวทางในการแต่งเรื่อง

หลังการฝึกจนแน่ใจว่าผู้เรียนมีความแม่นยำในรูปแบบ ความหมายและวิธีการใช้
ภาษาแล้ว ผู้เรียนควรมีโอกาสได้นำสิ่งที่ตนได้เรียน มาใช้ในการสื่อสารจริงด้วยการพูดหรือการ
เขียน ซึ่งขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ก่อนเรียน ในการสอนขั้นนี้กิจกรรมที่ให้ผู้เรียนทำ ควรเป็น
กิจกรรมที่ผู้เรียนต้องการและมีจุดมุ่งหมายในการสื่อสาร นอกจากนี้ควรเป็นโอกาสให้ผู้เรียนได้
เลือกใช้ภาษาหรือเนื้อหาด้วยตนเองให้มากที่สุด และผู้เรียนควรจะมีประสิทธิผลในการ
สื่อสารด้วยตนเองจากข้อมูลย้อนกลับของผู้ร่วมสื่อสารได้ ทั้งนี้เพื่อที่จะให้การสื่อสารมีความหมาย
เหมือนจริงให้มากที่สุด

พิตรวัลย์ โกวิทวาทิ (2540: 52 – 78) กล่าวถึงกิจกรรมการเขียนจากง่ายไปหายาก ดังนี้

1) การคัดลอก เป็นการคัดลอกที่มีจุดมุ่งหมาย เพื่อเตือนความจำเพื่อนำไปใช้ใน
อนาคตหรือเพื่อความสุนทรีย์ จะทำให้กิจกรรมนี้มีความหมายทำให้เกิดความคงทนในการจำ เช่น
การคัดลอกคำศัพท์ ลอกประโยคที่กำหนดให้ให้อ่านข้อความแล้วเลือกคำตอบที่ชอบที่สุด จับคู่
ระหว่างประโยคกับภาพให้ถูกต้องแล้วลอกประโยคใส่ให้ตรงกับภาพ

2) การเติมคำให้สมบูรณ์ เลือกคำ ข้อความหรือเรื่องราวที่มีความหมายให้นักเรียน
เติม เพื่อให้ นักเรียนเห็นความสำคัญของสิ่งที่นักเรียนเติม

3) การใช้พจนานุกรมประกอบการเขียน อาจใช้วิธีวาดภาพละเขียนคำศัพท์ประกอบ
ภาพเป็นพจนานุกรมภาพ การเปิดพจนานุกรมในการเขียนเรื่องเพื่อค้นหาคำที่สงสัยหรือต้องการ

4) การใช้ภาพประกอบการเขียน โดยการคิดคำศัพท์และรูปประโยคเพื่ออธิบาย
ภาพ การบรรยายภาพโดยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นจากภาพ ใช้ภาพหลายภาพเพื่อแสดงเหตุการณ์ที่
ต่อเนื่องกัน แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามจำนวนภาพ

5) การใช้ข้อมูลจากตารางประกอบการเขียน การเขียนโดยใช้ข้อมูลเป็นการเขียน
โดยมีกรอบบังคับที่ใช้คำศัพท์และรูปประโยคในวงจำกัด โดยให้ข้อมูลกับนักเรียนเพื่อฝึกเขียน

6) การพูดปากเปล่าเพื่อเสริมการเขียน ส่งเสริมให้แสดงความต้องการโดยผ่านการเขียน
ใช้แรงกระตุ้นให้อยากเขียน เช่น เขียนคำสั่งให้เพื่อนปฏิบัติ เขียนจดหมายสั้น ๆ อย่างไม่เป็นทางการ

7) การใช้คำถามเพื่อเสริมการเขียน เป็นการตั้งคำถามให้นักเรียนเขียนตอบ ควรเป็นเรื่องส่วนตัวหรือกิจวัตรประจำวัน ความสนใจ งานอดิเรกหรือถามเรื่องราวหลังการอ่าน

8) การเขียนโดยใช้ทักษะสัมพันธ์ ให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทั้งสี่ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อให้เกิดการทำกิจกรรมที่เป็นลูกโซ่ เช่นยกตัวอย่างบทสนทนาให้นักเรียนอ่าน จากนั้นเลือกหัวข้อเรื่องให้เขียน การระดมพลังสมองแบ่งกลุ่มแสดงความคิดเห็นแล้วเขียน การเขียนขณะเมื่อสัมภาษณ์ การเขียนตามคำบอก ฟังเรื่องและเขียน แล้วนำมาเปรียบเทียบเนื้อเรื่องโดยไม่ต้องคำนึงถึงเครื่องหมายวรรคตอน ฟังครูอ่านอีกครั้ง แล้วตรวจสอบความถูกต้อง แก้ไขให้สมบูรณ์แบบ ครูอ่านหรือเล่านิทาน แล้วทิ้งท้ายตอนต้นต้น หรือตอนจบไว้ให้นักเรียนเขียนเอง

9) การเขียนตามคำบอก เป็นส่วนหนึ่งของการเขียนโดยใช้ทักษะสัมพันธ์ โดยครูอ่านเนื้อเรื่องให้นักเรียนฟังด้วยความเร็วปกติ แล้วอ่านช้าๆ แบ่งเป็นช่วงๆ ตามความหมายของข้อความเพื่อให้นักเรียนฟังและเขียนตามจากนั้นครูจะอ่านอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนสิ่งที่เขียนลงไป

10) การเขียนตามกรอบที่กำหนดให้ เป็นการเขียนเพื่อปูพื้นฐานไปสู่การเขียนเรียงความแบบอิสระ นักเรียนจะได้ฝึกการใช้คำศัพท์ และโครงสร้างทางไวยากรณ์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การแต่งประโยค การตอบคำถามการเขียนเรื่องสั้นๆ ตามกรอบที่กำหนดให้ การเติมคำให้ได้เรื่องราวที่สมบูรณ์

จากที่กล่าวมาแล้ว พอสรุปได้ว่าการสอนเขียนนั้นควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถของผู้เรียน โดยเริ่มจากสิ่งที่ยากก่อนไปสู่สิ่งที่ยากขึ้นซับซ้อนขึ้น การที่ผู้เขียนจะเขียนได้ดีต้องอาศัยการฝึก แก้ไขข้อบกพร่องละปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา จะทำให้ความสามารถในการเขียนดีขึ้น

การวัดความสามารถในการเขียน การวัดความสามารถในการเขียนนั้น ฮีตัน (Heaton. 1979: 134 -135) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่าควรจะวัดผู้เขียนในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

1) วัดความสามารถทางด้านไวยากรณ์ หมายถึงความถูกต้องของการใช้ไวยากรณ์ในการเขียนเรื่องนั้น ๆ

2) วัดความสามารถในการใช้คำศัพท์ หมายถึง การเลือกใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะสม และหลากหลาย

3) วัดความสามารถด้านกลไกการเขียน หมายถึง เครื่องหมายวรรคตอน และตัวสะกดที่ผู้เขียนให้ได้ถูกต้อง

4) วัดด้านความคล่องแคล่วของการเขียน คือ วัดด้านลีลา และความล่องของการสื่อความหมาย หมายถึงความสามารถในการนำเสนอเรื่องและความคิดให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อ การเลือกใช้ถ้อยคำลีลาการเขียน และโวหารต่างๆ

5) วัดด้านความสัมพันธ์ของข้อความ หมายถึง การจัดลำดับความคิดและการเรียบเรียงข้อความ

นอกจากนี้ สุมเบดา ปาทาน(2539: 19) ได้กล่าวถึงการวัดองค์ประกอบในการเขียนที่สอดคล้องกันว่า ควรวัด

1) ความสอดคล้อง หมายถึง ความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับเรื่องที่เขียนของข้อมูลต่างๆ ได้รับการรวบรวมเป็นหน่วยเดียวกัน

2) ความสละสลวย หมายถึง ความน่าอ่านและมีการเรียบเรียงเนื้อหาประติดประต่อกันอย่างมีเหตุ

3) คำศัพท์ หมายถึง ระดับคำที่ใช้ ความหลากหลายของคำความเหมาะสมของการใช้จำนวนและใช้คำ

4) ไวยากรณ์ หมายถึง การใช้เครื่องสัมพันธ์ความโครงสร้างประโยค และขอบเขตของประโยค

5) ตัวสะกดและเครื่องหมายวรรคตอน หมายถึง กลไกในการเขียน ฟินอคเชียโร Finocchiaro (1973: 27) ได้แบ่งการสอบเขียนออกเป็น 2 ชนิด คือ

(1) แบบสอบชนิดให้ตอบสั้น เช่น แบบทดสอบชนิดเลือกตอบ เต็มคำ การแทนคำที่ให้มาลงในประโยค หรือการเปลี่ยนประโยคจากโครงสร้างหนึ่งไปฟังอีกโครงสร้างหนึ่ง แบบสอบเหล่านี้ มีข้อดีคือ ตรวจให้คะแนนได้ง่าย และรวดเร็ว แต่มีข้อจำกัดคือ ต้องไม่ถามในขอบข่ายความรู้ที่กว้างเกินไป

(2) แบบสอบแบบเรียงความ หรือแบบสอบอัตนัย เป็นแบบสอบที่นักเรียนต้องมีความสามารถในการใช้โครงสร้างประโยคหลายรูปแบบ รู้คำศัพท์จำนวนมาก และมีความสามารถที่จะแสดงความคิดออกมาอย่างมีเหตุผลแจ่มชัดและกระชับ

สำหรับการวัดความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารโดยการเขียนนั้น คาร์เรล Carrell (1980: 50) เสนอแนะไว้ว่า อาจจะให้เขียนเรียงความ หรือบรรยายภาพ บรรยายสิ่งของ และการกระทำหรือเหตุการณ์ ที่จำได้ เนื้อหาควรเป็นเรื่องที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน เช่น การเขียนรายงาน เขียนโน้ต เขียนจดหมายส่วนตัวถึงเพื่อน เป็นต้น

จากข้อเสนอแนะของนักการศึกษาหลายท่านดังกล่าวมาแล้วนั้น สรุปได้ว่า ในการวัดความสามารถด้านการเขียนนั้น จะวัดในด้านต่อไปนี้ ด้านภาษาได้แก่ กลไกการเขียน ไวยากรณ์

และคำศัพท์ ส่วนด้านความคิด ได้แก่ การนำเสนอเนื้อหาและลีลาการเขียน ซึ่งรวมถึงสำนวนโวหาร และอารมณ์ ของผู้เขียนด้วย

3.1.4 เทคนิคและการสร้างความพร้อมในการเขียน

การสอนเขียนในระดับประถมศึกษา ครูผู้สอนควรจะเริ่มจากการเขียนแบบ คัดลอกการเปลี่ยนคำเปลี่ยนรูปประโยคตามกรอบกิจกรรมที่ครูจัดไว้ให้ โดยครูผู้สอนจะต้องใช้ ข้อมูลคำศัพท์ (Vocabulary) และสอน ไวยากรณ์ (Grammar Pattern) เนื้อหา (Content) แก่นักเรียน เพื่อจะได้ใช้เป็นแนวทางในการคิดและเขียน ทักษะการเขียนเป็นทักษะที่เกิดขึ้นภายหลังจาก นักเรียนได้รับการฝึกการฟัง พูด และอ่าน ในการสอนให้นักเรียนมีทักษะการเขียน ครูควรจัด กิจกรรมที่หลากหลายประกอบการสอนเพราะกิจกรรมเสริมทักษะทางภาษาเหล่านี้จะเป็นรากฐาน สำคัญในการที่จะสอนทักษะการเขียนเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับที่สอนทักษะ การเขียนเพื่อการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพในระดับที่สูงขึ้นไป สำนักงานคณะกรรมการการ ประถมแห่งชาติ (2542 : 134)

วิไลพร ธนสุวรรณ (2536: 63 - 64) ได้กล่าวถึงหลักทั่วไปของการสอนเขียน ไว้ดังนี้

- 1) การเรียนรู้ทักษะการเขียนเกี่ยวข้องใกล้ชิดกับทักษะอื่นๆ เช่น การฟัง การพูด การอ่าน ดังนั้นสิ่งที่จะทำให้นักเรียนเขียนควรเป็นสิ่งที่นักเรียนได้ยิน ได้พูด หรือได้อ่านมาแล้ว
- 2) จะต้องสอนจากง่ายไปหายาก คือ เขียนแบบควบคุมจนกระทั่งเขียนเรียงความเอง
- 3) ในขั้นต้นของการสอนเขียน ครูควรมีการควบคุมไม่ให้นักเรียนเขียนตามใจชอบ เพราะนักเรียนจะติดนิสัยการแปล คำต่อคำ ดังนั้นครูต้องแก้ไข
- 4) พยายามเน้นความสำคัญในเรื่องความสำคัญของตัวสะกด โครงสร้าง ประโยค หรือการเขียนให้ถูกต้องตามหลักการเขียน รวมทั้งเครื่องหมายวรรคตอน
- 5) การสอนเขียนแบบควบคุม ครูควรสอนเนื้อหาแต่ละอย่างในเวลา 1 คาบเรียน
- 6) กิจกรรมการเขียนบางอย่างนักเรียนสามารถนำไปทำที่บ้านได้ โดยไม่ต้อง เสียเวลาเรียนในชั้นเรียน
- 7) ครูสามารถตรวจแก้งานเขียนของนักเรียนทั้งใน และนอกเวลาได้ และการตรวจ แก้คำที่ผิดบางส่วนในห้องทันทีจะช่วยให้นักเรียนรู้ที่ผิดและนำไปแก้ไขการทำแบบฝึกหัดต่อไป

3.1.5 การสร้างความพร้อมในการเขียน

การเขียนในระดับของเด็กเริ่มเรียนนั้นมีความสำคัญมาก เด็กที่เข้าเรียนใหม่ ๆ จะ เขียนอะไรได้ไม่มากนัก ครูจำเป็นต้องใช้เทคนิคต่างๆ เพื่อให้มีความพร้อมที่จะเขียนเป็นต้นว่า

1) ก่อนที่จะให้เขียนให้มีการเล่นเกม
 2) ฝึกความพร้อมในการใช้กล้ามเนื้อด้วยการวาด การลากเส้นต่างๆ เพื่อจะได้เรียนรู้ลักษณะของตัวอักษร

3) การให้เด็กได้เล่นกับดินเหนียวหรือดินน้ำมัน โดยทำดินเหนียวหรือดินน้ำมันให้เป็นตัวอักษรต่าง ๆ

4) ให้ระบายสีภาพที่มีตัวอักษรชนิดต่าง ๆ อยู่ด้วย

5) ให้เล่นเกมจิ้งหะก่อนแล้วจึงเขียน

6) ให้เล่นกับตุ๊กตา แสดงบทบาทเป็น พี่ แม่ หรือพ่อ แล้วเขียนตามนั้น

เด็กที่ได้รับการฝึกทักษะด้านการเขียนที่ถูกต้องตามหลักการเขียนจะทำให้เด็กมีคุณลักษณะนิสัยที่ดีในการเขียน กรมการฯ พวงเกษม (2540: 76) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับการสอนเขียนในระยะแรกแก่เด็กว่าควรเน้นให้เด็กเขียนรูปร่างของตัวอักษรให้ถูกต้อง และได้เสนอแนะกิจกรรมที่ช่วยให้ฝึกการเขียน คือ

(1) การลากตามรอยอักษร ในการลากตามรอยตัวอักษรนี้อาจจะให้เด็กลากตามรอยอักษรโดยใช้คัดลอกลาย ลากตามรอยอักษรที่พิมพ์เป็นจุดไข่ปลา ลากตามรอยอักษรในสมุดแบบฝึกหัด หรือใช้นิ้วลากตามรูปตัวอักษรที่ฉลุด้วยไม้หรือแบบยาง

(2) การเขียนลอกตามแบบ อาจจะให้ลอกตามในหนังสือคู่มือ ลอกตามแบบตัวอักษรที่ผู้สอนนำมาบอกตามแบบที่ผู้สอนเขียนให้ดู หรือดูแบบแล้วฝึกให้เขียนในอากาศ

(3) การฝึกจิ้งหะ ให้เด็กฝึกนับจิ้งหะจากคนตรี ฝึกจิ้งหะโดยใช้คำกลอน

(4) การให้แบบฝึกหัดประเภทเขียนเส้นตรง เส้นเฉียง เส้นโค้ง เส้นหยัก วงกลม

เมื่อจำรูปลักษณะของคำได้บ้างแล้ว ให้สอนการเขียนไปพร้อมกับการอ่าน เขียนคำและประโยคต่างๆ ตามที่อ่านไปแล้ว โดยวิธีคัดจากแบบอ่านเมื่อคัดได้เรียบร้อยถูกต้องพอสมควรจึงฝึกให้เขียนเป็นคำและข้อความง่ายๆ สั้นๆ และต้องฝึกให้เขียนตัวอักษรให้ถูกวิธีควบคู่ไปด้วย

3.2 การเขียนจากควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ

การเขียนจากการควบคุมไปสู่การเขียนอิสระ คือ การเขียนที่มีการฝึกต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ เพื่อแสดงถึงความสามารถในระดับคำศัพท์ ระดับประโยค แล้วถ่ายทอดความคิดออกมาในรูปแบบการเขียนตามจินตนาการของตนเองให้ผู้อ่านเข้าใจ ความคิด ความรู้สึกของการสื่อความหมายของประโยค ถูกต้องชัดเจนตามหลักโครงสร้างไวยากรณ์

การเขียนแบบดังกล่าวเป็นวิธีการสอนเขียนที่มีการฝึกต่อเนื่องอย่างเป็นระบบ ในการฝึกขั้นตอนแรกเพื่อป้องกันไม่ให้เกิดข้อผิดพลาดแก่นักเรียนที่มักเขียนผิด จึงมีชั้นควบคุมการเขียนคำศัพท์ ประโยค ตามโครงสร้างไวยากรณ์ ขั้นตอนที่สอง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้การเขียนคำศัพท์ และประโยคที่เรียนมาแล้ว ซึ่งนักเรียนสามารถนำมาเขียนเองตามคำชี้แจงของแต่ละแบบฝึกที่กำหนด จนถึงขั้นตอนที่สาม นักเรียนสามารถนำคำศัพท์ และประโยคในขั้นตอนแรก และขั้นตอนที่สอง มาเขียนเป็นประโยคเชิงบรรยายได้ถูกต้องตามโครงสร้างไวยากรณ์

บลูมได้เสนอแนะการสอนทักษะปฏิบัติไว้เป็น 4 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ขั้นให้รูปแบบ (Presentation) เป็นการนำเสนอให้นักเรียนฟังให้อ่านหรือเขียน แล้วแต่กรณีตามแบบที่ครูกำหนด นักเรียนรับรู้ สังเกตไปพร้อมกับการฟัง อ่าน หรือเขียนขั้นนี้นักเรียนควรเข้าใจความหมายของสิ่งของในคำศัพท์ที่ครูเสนอด้วย เพื่อให้การเรียนรู้มีความหมายสำหรับนักเรียน

ขั้นที่ 2 ขั้นให้ทำตามแบบ (Controlled Practice) โดยครูพูด อ่าน หรือเขียน แล้วให้นักเรียนทำตาม ถ้าเป็นเพลงก็ให้ร้องตาม เมื่อนักเรียนทำตามได้ถูกต้อง ครูพูดชมเชย หากนักเรียนทำไม่ถูกต้อง ครูผู้สอนอาจจะให้นักเรียนทำตาม อีก 2-3 ครั้ง หากยังทำได้ไม่ถูกต้องก็ให้ผ่านไปก่อนครูอาจนำมาฝึกซ้ำๆ ทวนในโอกาสต่อไป

ขั้นที่ 3 ขั้นให้ทำตามแบบ (Cues) จุดประสงค์ในขั้นนี้เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง เช่น ในขั้นที่ 1 ให้ฟังเสียงคำว่า pencil ขั้นที่ 2 นักเรียนพูดว่า pencil ถูกต้อง ครูต้องชมเชย นักเรียนทันทีถ้านักเรียนพูดไม่ถูกต้อง ครูอาจให้นักเรียนพูดอีกครั้งเพื่อตรวจสอบความแน่ใจ ขณะเดียวกันนักเรียนอาจจะพยายามฝึกพูดให้ถูกต้องให้ดีขึ้น เมื่อต้องพูดซ้ำครั้งที่สองหรือสาม คำว่า pencil อาจเป็นสิ่งของ รูปภาพ ตัวหนังสือหรือท่าทางก็ได้ที่ครูกำหนดให้นักเรียนทำตามที่เห็นหรือได้ยินหรือสัมผัส

มีครูผู้สอนจำนวนไม่น้อยที่ละเลยขั้นตอนนี้ โดยคิดว่านักเรียนคงทำได้ จึงผ่านไป ในที่สุดกว่าจะรู้ช่องว่างระหว่างความไม่เข้าใจตรงกันของครูกับนักเรียนความไม่ถูกต้องก็มีมากขึ้น ทำให้ครูเกิดความท้อแท้ นักเรียนก็ท้อถอย หรือออกเสียงผิด ๆ หรือทำผิด ๆ ติดตัวตลอดไป ดังนั้นครูสอนจึงไม่ควรละเลยในการตรวจสอบผลในขั้นตอนนี้

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกกิจกรรมหลากหลาย (Practice and Production) ทั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อนำคำหรือประโยคที่ฝึกมาแล้วมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ในรูปกิจกรรมหลากหลาย เพื่อให้นักเรียนเกิดความคล่องแคล่ว (Fluency) แม่นยำ (Accuracy) และเกิดความสนุกสนาน สามารถนำภาษาที่ฝึกแล้วมาใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้โดยอัตโนมัติ ขั้นนี้เป็นขั้นที่นักเรียนเป็น

ศูนย์กลาง ครูผู้สอนคอยดูแลให้ความช่วยเหลือให้กำลังใจก็เพียงพอแล้ว ผิดพลาดเล็ก ๆ น้อย ๆ ปลอบใจไปก่อนเพื่อให้นักเรียนรู้สึกสบายจะเรียนได้ดี กิจกรรมที่ควรจัดในห้องเรียน เช่น

- (1) แบ่งกลุ่มแสดงบทบาทสมมติ
- (2) แบ่งกลุ่มเล่นเกม
- (3) ทำเพลงประกอบท่าทาง
- (4) ทำแบบฝึก
- (5) อื่น ๆ ตามที่เห็นสมควรทั้งนี้เพื่อให้เกิดความรู้ทักษะและเจตคติตามจุดประสงค์ที่

หลักสูตรกำหนด

ในการจัดกิจกรรมแต่ละชั้น จำเป็นจะต้องปฏิบัติซ้ำ ๆ เช่น ให้ฟังซ้ำ พูดซ้ำ ให้ทำตามแบบเพื่อตรวจสอบซ้ำประมาณ 3 – 5 ครั้ง โดยใช้ภาษาอังกฤษในห้องเรียนตลอดเวลา ไม่ว่าจะ เป็นภาษาพูดหรือภาษาที่เป็นท่าทางก็ตาม ตั้งแต่ชั้นที่ 1 – 3 เป็นชั้นที่ครูคอยควบคุมดูแล ส่วนชั้นที่ 4 เป็นชั้นที่ครูเป็นเพียงผู้คอยให้ความช่วยเหลือกิจกรรม หลากหลายที่นักเรียนเป็นศูนย์กลางในการปฏิบัติกิจกรรม

ขั้นสรุป เป็นขั้นสุดท้ายของกิจกรรมการเรียนการสอน จุดประสงค์ก็เพื่อสรุปความรู้ ทักษะและเจตคติที่นักเรียนได้รับมาตั้งแต่ต้น อาจจะออกมาในรูปการปฏิบัติงานกลุ่ม รายงานผลงานกลุ่ม ร้องเพลงกลุ่ม เกมของกลุ่มหรือกิจกรรมอื่นที่บังชี้พฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่กำหนดกิจกรรมการเรียนการสอนนี้เป็นกระบวนการที่จะนำไปสู่จุดประสงค์ โดยอาศัยสื่อการเรียนการสอนและเทคนิคการสอนของครูเป็นสำคัญ

4. เอกสารที่เกี่ยวกับแบบฝึกทักษะทางภาษา

ความหมายของแบบฝึก

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน (2545 : 483) ได้ให้ความหมายของแบบฝึกว่า หมายถึง “แบบตัวอย่างปัญหาที่ตั้งขึ้นเพื่อให้นักเรียนตอบและตรวจสอบ บัญชีไวโรจน์ อ่างใน เรื่องรอง สรแก้ว (2539 : 39) ให้ความหมายของแบบฝึกว่าเป็นสื่อกล่าวที่จัดทำขึ้นเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษา ทำความใจ และฝึกฝนจนเกิดแนวคิดที่ถูกต้อง และเกิดทักษะในเรื่องใดเรื่องหนึ่งนอกจากนี้ยังเป็นเครื่องบ่งชี้ให้ครูทราบว่า ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจในบทเรียนมากน้อยอย่างไร ในขณะที่ วิวัฒน์ ประสานสุข (2541 : 10) ให้ความหมายของแบบฝึกว่า หมายถึง เอกสารที่เป็นสื่อการสอนสำหรับนักเรียนได้ฝึกปฏิบัติเพื่อจะได้มีความรู้ ความสามารถ จนเกิดทักษะสูงยิ่งขึ้น

จึงกล่าวได้ว่า แบบฝึก หมายถึง เอกสาร หรือแบบฝึกหัด ที่ใช้เป็นสื่อประกอบการสอนเพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกปฏิบัติ เป็นการช่วยให้นักเรียนมีทักษะสูงขึ้น

รูปแบบของชุดฝึกทักษะ

ชุดแบบฝึกอาจประกอบด้วย จุดประสงค์ คำแนะนำ การใช้ การทดสอบ บัตรฝึกหัด บัตรอ้างอิง และคำตอบ จากตัวอย่างชุดพัฒนาทักษะการคำนวณ (Computational Skills Development Kit) ของ Science Research Associates G. Buffuie, C. Weich Paige. 1968 อ้างในกองการเจ้าหน้าที่ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ(2531:173) ประกอบด้วยสิ่งต่อไปนี้

1. แบบทดสอบเชิงสำรวจ (Survey Test) เป็นแบบทดสอบทักษะการคำนวณทั่วไป ครอบคลุมสิ่งที่ได้เรียนมาก่อน ใช้บัตรฝึกหัด ผู้เรียนจะต้องรับการทดสอบเพื่อศึกษาว่ามีปัญหาข้อบกพร่องในเรื่องใด
2. แบบทดสอบวินิจฉัยข้อบกพร่อง (Diagnostic Test) เป็นแบบทดสอบที่ต้องการค้นหาข้อบกพร่องให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ผลการทดสอบจะช่วยให้ทราบว่า จะเริ่มเรียนจากบัตรฝึกหัดเรื่องใดตอนใด
3. บัตรฝึกหัด (Exercise Cards) เป็นบัตรที่มีโจทย์หรือคำถามให้ผู้เรียนตอบ ในบัตรจะมีกระดาษยื่นออกมาสำหรับทด เมื่อผู้เรียนคิดเสร็จก็สามารถตรวจคำตอบได้ที่ด้านหลังของบัตรการที่ผู้เรียนทราบผลทันที จะช่วยเสริมแรงให้มีความกระตือรือร้นที่จะทำต่อไป
4. บัตรอ้างอิง (Reference Cards) เป็นบัตรที่อธิบายวิธีหรือขั้นตอนต่างๆ ในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาหรือต้องการคำอธิบายเพิ่มเติม
5. แบบทดสอบความก้าวหน้าเป็นระยะ (Periodic Progress) เป็นแบบทดสอบเพื่อดูความก้าวหน้าของผู้เรียนเป็นช่วง ๆ หลังจากทำบัตรฝึกหัด
6. สมุดบันทึกความก้าวหน้า (Student Record Book) เป็นสมุดบันทึกผลการทดสอบเพื่อดูความก้าวหน้าของนักเรียนที่ทำเป็นระยะ ๆ การที่ผู้เรียนทราบความก้าวหน้าของตนเองจะทำให้เกิดแรงจูงใจที่จะเรียนต่อไป

ลักษณะของแบบฝึกที่ดี

นักการศึกษาหลายท่านให้ความเห็นเกี่ยวกับแบบฝึกที่ดีลักษณะต่าง ๆ ดังต่อไปนี้
 ขจรรัตน์ หงส์ประสงค์ (2542: 17) กล่าวถึงแบบฝึกที่ดี พอจะสรุปได้ว่าควรมีให้เลือกทั้งแบบตอบอย่างจำกัดคำตอบและโดยเสรี คำสั่งหรือตัวอย่างที่ยกมาเป็นข้อความหรือเป็นแบบฝึกไม่ควรยาวเกินไปหรือยากแก่การเข้าใจ ถ้าต้องการให้ศึกษาด้วยตนเอง แบบฝึกควรมีหลายรูปแบบ

และมีความหมายต่อการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันแก่ผู้ฝึกหัดทำ และแนวทางในการสร้างแบบฝึกที่ดีกว่า ควรสร้างแบบฝึกหลาย ๆ แบบโดยคำนึงถึงเนื้อหา ความยากง่ายและระยะเวลาในการฝึก นอกจากนั้นแล้วต้องฝึกทักษะการออกเสียงอ่านก่อนฝึกทักษะการเขียนและหลังจากนั้นจึงมีการฝึก รวมกันทั้งทักษะการอ่านและการเขียน รูปทอง ปราบพล (2545: 15)

ประชุมพร สุวรรณตรา (2540: 61) ลักษณะแบบฝึกที่ดีว่า มีคำสั่งและคำอธิบายอย่าง ชัดเจน มีตัวอย่างที่ให้ความคิดหลายแนว มีภาพประกอบ เส้นบรรทัดที่เว้นให้เต็มมีขนาดพอเหมาะ และมีการวางฟอร์มเป็นระเบียบสวยงาม

จากความคิดของนักการศึกษาข้างต้นเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกที่ดีนั้น จะเห็นได้ว่าแบบ ฝึกที่ดีต้องสร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยา มีภาษาง่าย น่าสนใจ ฝึกหลาย ๆ แบบ เนื้อหาต้องเหมาะสม กับวัยและความสามารถของผู้เรียน นอกจากนั้นต้องมีความชัดเจนเป็นระเบียบสวยงาม

หลักในการจัดทำแบบฝึกทักษะ

วรรณารถ พ่วงสุวรรณ อังโน จันจงค์ โปธาเกียง (2540: 15) กล่าวถึงหลักในการสร้าง และวางแผนการสร้างแบบฝึก ซึ่งสรุปได้ว่า ต้องตั้งวัตถุประสงค์ ศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาและขั้นต่างๆ ในการสร้างแบบฝึกโดยศึกษาปัญหาในการเรียนการสอน ศึกษาจิตวิทยาการศึกษา ศึกษาเนื้อหาวิชา ลักษณะของแบบฝึก วางโครงเรื่อง และกำหนดรูปแบบของแบบฝึกให้สัมพันธ์กับโครงเรื่อง ตลอดจน เลือกเนื้อหาต่าง ๆ ที่เหมาะสมมาบรรจุในแบบฝึกให้ครบตามที่กำหนด

นอกจากนี้ ศรีประภา ปาลสุทธิ (2543: 20 - 21) มีความเห็นว่าการสร้างแบบฝึกหัด ควรยึดหลักทางจิตวิทยา ดังนี้

1. กฎแห่งการเรียนรู้ของ ธอร์นไดค์ (Thorndike) คือ กฎแห่งการฝึกหัด (Law of Exercises) กล่าวคือ การกระทำใด ๆ ก็ตาม หากได้ฝึกฝนหรือกระทำบ่อย ๆ จะทำให้ ผู้ฝึกมีความ คล่องแคล่วและสามารถที่จะกระทำสิ่งนั้นได้ดี (Law of Use) แต่หากการกระทำนั้นไม่ได้รับจารึก เสมอ ๆ หรือไม่ได้กระทำอีกเลย การกระทำนั้น ๆ จะค่อย ๆ เลือนรางไป (Law of Disuse)

กฎแห่งผล (Law of Effect) กล่าวถึง ความสำคัญของการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งเร้ากับ การตอบสนอง ทั้งสองอย่างนี้เชื่อมโยงกันได้ หากเราทำให้เกิดสภาพที่น่าพอใจ จะเป็นการจูงใจให้ ผู้เรียนเกิดความสนใจในการฝึก จากกฎข้อนี้ครูควรสร้างแบบฝึกโดยคำนึงถึงรูปแบบให้แตกต่างกัน ไปและคำนึงถึงความยากง่ายให้พอเหมาะกับวัยและระดับชั้น โดยวิธีนี้ผู้เรียนจะสนใจทำแบบฝึก มากขึ้น ถ้าผู้เรียนมีโอกาสทำได้ถูกต้องมากที่สุด จะทำให้เกิดความสนใจและขยันให้อยากทำต่อไปใน โอกาสนี้เองครูอาจนำแบบฝึกที่ยากขึ้นมาฝึกเพื่อเสริมความรู้เพิ่มขึ้นได้

2. แบบฝึกนั้นควรเป็นแบบฝึกสั้น ๆ แต่หลาย ๆ แบบ เพื่อฝึกหัดเรื่องเดียวกันนั้นจนเกิดความแม่นยำ แบบฝึกควรมีหลาย ๆ แบบเด็กจะได้ไม่เบื่อ

3. แบบฝึกสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้น ควรจะมีรูปภาพเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้คำและความหมายของคำนั้นไปในตัวด้วย

4. การนำสิ่งที่มีความหมายต่อชีวิตและการเรียนรู้มาให้ผู้เรียนทดลอง นำสิ่งที่มีความหมายภาษาที่ใช้พูดและใช้เขียนในชีวิตประจำวัน เมื่อผู้เรียนได้เรียนและทำแบบฝึกในสิ่งที่อยู่ใกล้ตัว นอกจากจะทำให้แม่นยำแล้ว นักเรียนยังสามารถนำหลักและความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์อีกด้วย

รัชนี ศรีไพรวรรณ (2540: 42 - 43) ได้กล่าวถึงหลักในการจัดทำแบบฝึกทักษะว่า

1. ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาและพัฒนาการของเด็กและลำดับขั้นของการเรียน เด็กแรกเรียนยังมีประสบการณ์น้อย แบบฝึกทักษะจะต้องอาศัยรูปแบบ สีสวยดึงดูดใจเด็กและเป็นไปตามลำดับความยากง่าย เพื่อให้เด็กมีกำลังใจทำ

2. ให้มีจุดหมายว่ามุ่งจะฝึกในด้านใดแล้ว จัดเนื้อหาให้ตรงกับความรู้ที่วางไว้ ครูต้องจัดทำไว้ล่วงหน้าเสมอ

3. ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก ถ้าสามารถแยกความสามารถและจัดทำแบบฝึกหัดเพื่อส่งเสริมเด็กแต่ละกลุ่มได้ก็ยิ่งดี

4. ในแบบฝึกหัดต้องมีคำชี้แจงง่าย ๆ สั้นๆ เพื่อให้เด็กเข้าใจ ถ้าเด็กยังอ่านไม่ได้ ครูต้องชี้แจงด้วยคำพูดที่ใช้ภาษาง่าย ๆ สั้น ๆ เพื่อให้เด็กสามารถทำตามคำสั่งได้

5. แบบฝึกหัดต้องมีความถูกต้อง ครูจะต้องตรวจพิจารณาดูให้ถี่ถ้วน อย่าให้มีข้อผิดพลาดได้

6. การให้เด็กทำแบบฝึกหัดแต่ละครั้งต้องให้เหมาะสมกับเวลาและความสนใจของเด็ก เด็กเล็ก ๆ ย่อมสนใจจะทำสิ่งใดอยู่ได้ไม่นาน

7. ควรทำแบบฝึกหัดหลาย ๆ แบบเพื่อให้เด็กเรียนรู้ได้กว้างขวางและส่งเสริมให้เกิดความคิด

8. กระดาษที่ให้เด็กทำแบบฝึกหัดต้องเหนียวและทนทานพอสมควร

จากทฤษฎีและหลักการต่างๆ ผู้ศึกษาขอเสนอแนวทางในการสร้างแบบฝึกไว้ดังนี้

1. สร้างแบบฝึกให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน คือ ไม่ง่ายและยากจนเกินไป

2. เรียงลำดับแบบฝึกจากง่ายไปหายาก โดยเริ่มจากการการออกเสียงเป็นพยางค์

คำวลี ประโยค และคำประพันธ์

3. แบบฝึกใช้ภาพประกอบเพื่อดึงดูดความสนใจของเด็ก ซึ่งจะช่วยให้เด็กประสบ

ผลสำเร็จในการฝึก และจะช่วยยั่วยุให้ติดตามต่อไปตามหลักของจูงใจ

4. แบบฝึกที่สร้างขึ้นควรเป็นแบบฝึกสั้น ๆ ง่าย ๆ
5. เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดความเบื่อหน่าย แบบฝึกต้องมีลักษณะต่างๆ กัน เช่น ประสมคำ จากภาพ เล่นกับบัตรภาพ ฝึกร้องเพลง และใช้เกมต่างๆ ประกอบ เป็นต้น

หลักในการเลือกคำมาสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำ

นวลใย หนูมี (2543: 16) ได้เสนอแนะเกี่ยวกับการคัดเลือกคำมาสร้างแบบฝึกว่า ควรเลือกคำที่มีอยู่แล้วในรายการคำหรือเลือกคำจากแบบเรียน ซึ่งควรจะหาความเที่ยงตรงของแบบฝึกนั้น คำที่เลือกมานั้นควรเป็นคำที่ยากพอสมควร และผ่านการวิเคราะห์ทางสถิติแล้ว นอกจากนั้นคำที่สร้างแบบฝึกต้องพิจารณาความเหมาะสมของกลุ่มนักเรียนที่จะทดสอบ ถ้ากลุ่มนักเรียนมีความสามารถในระดับกลาง ๆ ก็ควรใช้คำที่มีความยากระดับกลาง แต่ถ้าต้องการใช้กับนักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันมาก ก็ควรเลือกคำที่มีความยาก 14% - 86% รายเฉลี่ยของความยาก 50% จึงจะทำให้การกระจายของคะแนนใกล้เคียงกันกับการกระจายของโค้งปกติ

ส่วน จักรภพ วิชัยพันธุ์ (2541: 10) กล่าวถึงการเลือกคำมาสร้างแบบฝึกสะกดคำ เพื่อสร้างความสนใจและสร้างทัศนคติที่ดีต่อการสะกดคำไว้ดังนี้

1. เลือกคำที่มีประโยชน์จริงๆ
2. เลือกเรียนเฉพาะคำที่ทดสอบแล้วว่านักเรียนสะกดผิด
3. สนับสนุนให้เกิดนิสัยทางการเรียนที่ดีและมีประสิทธิภาพ
4. แสดงให้นักเรียนทราบว่าเขาได้รับผลสำเร็จจากการเรียนและมีความก้าวหน้าอยู่เสมอ
5. เลือกให้เนื้อหาที่น่าสนใจ

ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่าในการเลือกคำมาสร้างแบบฝึกการเขียนสะกดคำนั้นอาจเลือกคำมาจากหนังสือแบบเรียนและหนังสืออ่านประกอบในวิชาต่าง ๆ ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดให้เป็นแบบเรียนก็ได้

ขั้นตอนการสร้างชุดฝึก

จากเอกสารแนวทางการจัดทำผลงานทางวิชาการสำหรับข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2544: 174) ได้เสนอขั้นตอนการสร้างชุดฝึกไว้ดังนี้

1. ศึกษาปัญหาและความต้องการโดยศึกษาจากการผ่านจุดประสงค์การเรียนรู้และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
2. วิเคราะห์เนื้อหาทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อย ๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบ และบัตรฝึกหัด

3. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้ชุดแบบฝึกหัด เช่น จะนำชุดแบบนำไปใช้อย่างไร ในแต่ละชุดประกอบด้วยอะไรบ้าง เช่น
 - แบบทดสอบเชิงสำรวจ
 - แบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่อง
 - แบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอน
 - แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะสอดคล้องกับเนื้อหา หรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในขั้นตอนที่ 2
4. สร้างบัตรฝึกหัด เพื่อให้พัฒนาทักษะย่อย แต่ละทักษะในแต่ละบัตรจะมีคำถามให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบ ขนาดของบัตรพิจารณาตามความเหมาะสม
5. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิง อาจทำเพิ่มเติมเมื่อนำบัตรฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว
6. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้า เพื่อใช้บันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียน โดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า
7. นำเอาแบบฝึกหัดไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของบัตรฝึกหัดคุณภาพของแบบฝึก
8. ปรับปรุงแก้ไข
9. รวบรวมเป็นชุด จัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อไป

วิธีหาประสิทธิภาพของชุดฝึก

โสภณ นุ่มทอง (2540: 82) ได้เขียนไว้ว่า เมื่อผลิตสื่อขึ้นมาใช้ประกอบการเรียนการสอนไม่ว่าจะเป็นชุดการสอน บทเรียนสำเร็จรูป หนังสือแบบหน่วยหรือชุดฝึกก็ตามควรจะได้ประเมินประสิทธิภาพของสื่อว่าเหมาะสมที่จะนำไปใช้ต่อไปหรือไม่และสื่อนี้จะส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ว่าจะได้หาข้อบกพร่องเพื่อปรับปรุงแก้ไขต่อไป การหาประสิทธิภาพของสื่อมีขั้นตอนโดยทั่วไปดังนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นทดลองใช้กับนักเรียนคนเดียว พยายามคัดเลือกนักเรียนที่มีความรู้ความสามารถและมีผลการเรียนวิชานั้นอยู่ในระดับกลาง นำมาทดลองใช้ก่อนเพื่อหาข้อบกพร่องเกี่ยวกับถ้อยคำ การใช้ภาษา ความชัดเจนของการนำเสนอ เนื้อหา และการสื่อความหมายต่าง ๆ เพื่อจะได้นำไปปรับปรุงในเบื้องต้นก่อนที่จะนำไปทดลองใช้ในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 2 เมื่อแก้ไขข้อบกพร่องที่ได้จากการทดลองในขั้นที่ 1 แล้ว ควรจะนำไปทดลองอีกครั้งกับนักเรียนที่มีความสามารถในการเรียนระดับกลาง จำนวน 3-5 คน โดยให้นักเรียนได้ทดลอง

เรียนจริงๆ กิจกรรมการเรียนการสอนเหมือนจริงทุกอย่าง เพียงแต่เป็นกลุ่มเล็กกว่าห้องเรียนจริงเท่านั้น เป็นการทดลองหาข้อบกพร่องในด้านต่าง ๆ ของสื่ออีกครั้งหนึ่งเพื่อจะได้ปรับปรุงแก้ไขต่อไป

ขั้นที่ 3 เป็นขั้นการใช้สื่อในห้องเรียนจริงๆ ตามปกติ ซึ่งเป็นการประเมินประสิทธิภาพของสื่อว่าเชื่อถือได้หรือไม่ ซึ่งอาจดำเนินการได้ 2 วิธีคือ

1. โดยการทดสอบความแตกต่างของคะแนนจากก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้ค่าที่ใช้ค่าที่
2. ใช้เกณฑ์มาตรฐาน 80/80 หรือ 90/90 เป็นเกณฑ์การเปรียบเทียบคะแนนที่ได้จากการประเมินในกระบวนการเรียนการสอนกับคะแนนที่ได้จากการทดสอบ สุดท้ายหลังจากเรียนจบบทเรียนหรือจบเรื่องแล้ว การตั้งเกณฑ์ 80/80 หรือ 90/90 นั้นอยู่ที่ดุลยพินิจว่านักเรียนของเรานั้นมีความสามารถในการเรียนระดับใดและควรจะต้องตั้งเกณฑ์เท่าไร ถ้านักเรียนดีมากจะตั้งเกณฑ์สูง 90/90 ก็ได้ แต่ถ้านักเรียนค่อนข้างดีอาจตั้งเกณฑ์ไว้ 80/80 อาจสูงพอก็ได้ เป็นต้น

การหาประสิทธิภาพแบบฝึก

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2538: 94) ได้กล่าวถึงความจำเป็นที่จะต้องทดสอบประสิทธิภาพของชุดการสอนหรือแบบฝึก มีความจำเป็นหลายประการดังนี้คือ

1. สำหรับหน่วยผลิตแบบฝึก เป็นการมีการทดสอบประสิทธิภาพเสียก่อนแล้วผลิตออกมาใช้ไม่ดีก็ต้องทำใหม่ เป็นการสิ้นเปลืองเวลาและเงินทอง
2. สำหรับผู้ใช้แบบฝึก แบบฝึกจะทำหน้าที่สอน โดยที่ช่วยสร้างสภาพการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเปลี่ยนพฤติกรรมตามที่มุ่งหวัง บางครั้งต้องช่วยครูสอน บางครั้งต้องสอนแทนครู ดังนั้นก่อนนำแบบฝึกไปใช้ ครูจึงควรมั่นใจว่าชุดการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ ในการช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง การทดสอบประสิทธิภาพตามลำดับขั้นจะช่วยให้เรามีแบบฝึกที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนด
3. สำหรับผู้ผลิตแบบฝึก การทดสอบประสิทธิภาพจะทำให้ผู้ผลิตมั่นใจว่าเนื้อหาสาระที่บรรจุลงในชุดแบบฝึกง่ายต่อการเข้าใจ อันจะช่วยให้ผู้ผลิตมีความชำนาญสูงขึ้น

เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพ

เกณฑ์ในการหาประสิทธิภาพแบบฝึก ใช้ผลการประเมินความแตกต่างของคะแนนจากการสอนก่อนและหลังการฝึก โดยยึดเกณฑ์ว่า หลังการฝึกนักเรียนจะคะแนนสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยคำนวณค่า t (t - Test แบบ Dependent Sample)

กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพทำได้โดยการประเมินผลพฤติกรรมต่อเนื่อง (กระบวนการ) และพฤติกรรมขั้นสุดท้าย (ผลลัพธ์) โดยกำหนดค่าประสิทธิภาพ E_1 เป็นประสิทธิภาพของกระบวนการ และ E_2 เป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ กำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังไว้ว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมเป็นที่พึงพอใจ โดยกำหนดให้เป็นเปอร์เซ็นต์ของผลเฉลี่ยของคะแนน และการประกอบกิจกรรมผู้เรียนทั้งหมด ต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการทดสอบหลังเรียน ของผู้เรียน ทั้งหมดนั่นเอง E_1/E_2 ใช้เกณฑ์ในเนื้อหาเป็นทักษะไว้ 80/80

การกำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพของแบบฝึก และการยอมรับประสิทธิภาพของแบบฝึกมี ผู้ให้เกณฑ์ดังนี้

เสาวนีย์ ลิกขาบัณฑิต (2541 : 295) ว่าถึงเกณฑ์ประสิทธิภาพของชุดแบบฝึกนิยมนำไว้ 90/90 สำหรับเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ และเนื้อหาวิชาที่เป็นทักษะหรือเจตคติไม่ต่ำกว่า 80/80

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2538 : 256) กล่าวว่า การกำหนดเกณฑ์ ควรพิจารณาตามความเหมาะสม โดยปกติเนื้อหาที่เป็นความรู้ความจำ มักจะตั้งไว้ 80/80, 85/85, หรือ 90/90 ส่วนเนื้อหาที่เป็นทักษะ อาจตั้งไว้ต่ำกว่านี้ เช่น 75 / 75 เป็นต้น เมื่อกำหนดเกณฑ์แล้วนำไปทดลองจริง อาจได้ผลไม่ตรงตามเกณฑ์ แต่ไม่ควรต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เกินร้อยละ 5

สุกิจ ศรีพรหม (2541: 71) กล่าวถึงการยอมรับประสิทธิภาพของชุดการสอนหรือแบบฝึก มี 3 ระดับคือ

1. สูงกว่าเกณฑ์เมื่อประสิทธิภาพชุดการสอนหรือแบบฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้เกิน 2.5 เปอร์เซ็นต์ขึ้นไป
2. เท่ากับเกณฑ์แ่ประสิทธิภาพชุดการสอนหรือแบบฝึกเท่ากับเกณฑ์ หรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ไม่เกิน 2.5 เปอร์เซ็นต์
3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพชุดการสอนหรือแบบฝึกต่ำกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้แต่ไม่ต่ำกว่า 2.5 เปอร์เซ็นต์ ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

หลักในการฝึก

ได้มีนักการศึกษากล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

หลักสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการฝึกทักษะ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

1. การพิจารณาว่าจะฝึกมากน้อยเพียงใด ต้องคำนึงถึงสิ่งเหล่านี้

1.1 ลักษณะของเนื้อหา เนื้อหาบางประเภทมีลักษณะที่เป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียนรู้เรื่องอื่นๆ จำเป็นต้องฝึกให้คล่องมากๆ แต่เนื้อหาบางประเภทไม่ได้เป็นพื้นฐานในเรื่องอื่นๆ ก็ไม่จำเป็นต้องฝึกมากนัก

1.2 ระดับความสามารถของผู้เรียน นักเรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ควรให้ทำแบบฝึกหัดต่างๆ กันตามสัดส่วนที่เหมาะสม

1.3 เวลา การให้แบบฝึกหัดต้องคำนึงถึงภารกิจของนักเรียนว่าจะมีเวลามากพอในการทำแบบฝึกหัดที่บ้านหรือไม่ ดังนั้นปริมาณของการบ้านจึงต้องคำนึงถึงเวลาของนักเรียนด้วย

2. การพิจารณาว่าควรจะฝึกอย่างไร นักเรียนจึงจะไม่เบื่อ ใช้เวลาน้อยในการทำแบบฝึกหัด ครูควรจะหารูปแบบที่ทำให้รวดเร็วขึ้น เช่น ใช้เอกสารฝึกหัดหรือสื่ออื่นๆ

3. สื่อที่ใช้ในกิจกรรมสำหรับฝึกทักษะ ซึ่งอาจจะเป็นเอกสารฝึกหัด หรือเอกสารที่แปลงรูปร่างจากโจทย์แบบฝึกหัดที่ต้องการให้นักเรียนฝึกให้มีรูปแบบที่น่าสนใจ ประหยัดเวลาไม่น่าเบื่อ

สุชาติ รัตนกุล (2540: 71) ได้เสนอแนะหลักการฝึกทักษะในการคิดคำนวณ และการแก้ปัญหาโดยสรุปดังนี้ว่า

1. การฝึกทักษะจะต้องกระทำเมื่อผู้เรียนมีความต้องการที่จะปรับปรุงตนเองให้มีความชำนาญ ในขณะที่เดียวกันผู้เรียนจะต้องตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์ของการฝึกทักษะในการคิดคำนวณและรู้ด้วยว่า ถ้าผู้เรียนขาดการฝึกทักษะและขาดความชำนาญในการคิดคำนวณแล้วผลเสียย่อมเกิดแก่ผู้เรียนเอง

2. ควรให้ผู้เรียนฝึกทักษะโดยใช้ความคิดอย่างพิจารณาควบคู่ไปด้วย เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำซ้ำๆ อย่างเครื่องกล ดังนั้นผู้สอนควรจะให้แบบฝึกหัดที่เป็นปัญหา ซึ่งต้องใช้ความคิดมากกว่าที่จะให้ทำแบบฝึกหัดที่มีรูปแบบการแก้ปัญหาซ้ำๆ กัน ซึ่งผู้เรียนสามารถหาคำตอบได้โดยอัตโนมัติ

3. ผู้เรียนฝึกทักษะภายหลังที่ผู้เรียนเข้าใจจนหมดแล้ว เพราะความเข้าใจจนหมดดีประกอบการฝึกทักษะ โดยผู้เรียนได้ใช้ความคิดควบคู่ไปด้วย เป็นองค์ประกอบสำคัญในอันที่จะเกิดการเรียนรู้

4. ควรให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกทักษะในการทำแบบฝึกหัด ในการทำแบบฝึกหัดที่ผู้เรียนสามารถหาคำตอบหรือแก้ปัญหาได้ถูกต้อง โดยเลี้ยงไม่ให้ผู้เรียนต้องฝึกทักษะในการคิดคำนวณหรือแก้ปัญหาย่างผิดๆ ดังนั้นเมื่อผู้สอนมอบหมายแบบฝึกหัดให้ผู้เรียนฝึกอย่างอิสระแล้วผู้สอนต้องเตรียมคำตอบที่ถูกต้องให้ผู้เรียนเพื่อจะได้ตรวจคำตอบของตนเอง

5. การฝึกทักษะควรทำตามความต้องการหรือความสามารถของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

6. การให้ทำแบบฝึกหัดเพื่อฝึกทักษะควรใช้ระยะเวลาพอสมควร ถ้าฝึกนานเกินไปจะทำให้ผู้เรียนเหนื่อยหรือเบื่อ นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องเลือกให้ผู้เรียนฝึกทักษะเฉพาะที่เป็นประโยชน์จริงๆ เรื่องใดที่ผู้เรียนเข้าใจและความชำนาญแล้วไม่ควรฝึกต่อไป

7. แบบฝึกหัดที่ให้ผู้เรียนฝึก ควรเป็นแบบฝึกหัดที่มีความหมายเพื่อประโยชน์แก่ผู้เรียนในการถ่ายโอนนำไปใช้

8. การฝึกทักษะควรเน้นหลักการหรือกฎเกณฑ์ทั่วไปมากกว่าจะเน้นกลเม็ดของการแก้ปัญหาหรือการคิดคำนวณ

9. การฝึกทักษะจะมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ถ้าผู้เรียนรู้ความก้าวหน้าของตนเอง รู้เกณฑ์ในการฝึก

10. ไม่ควรใช้การฝึกทักษะเป็นการทำโทษผู้เรียน เช่น ถ้าผู้เรียนทำแบบฝึกหัดข้อใดผิดก็ให้ทำข้อนั้นซ้ำ ๆ อีกหลายๆ ครั้ง จนทำให้ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่ไม่ดีเกี่ยวกับการฝึกทักษะ

จากที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น แบบฝึกทักษะควรมีรูปแบบและหลักในการสร้างที่ดีต้องคำนึงถึงตัวผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยดูความพร้อม ระดับสติปัญญาความสามารถ ความเหมาะสมสามารถในการใช้สำนวนภาษา เนื้อหาจัดให้สอดคล้อง วัตถุประสงค์ รูปแบบหลากหลาย น่าสนใจระยะเวลาในการฝึกเหมาะสม เพื่อให้เป็นแบบฝึกทักษะที่เหมาะสมในการนำไปใช้เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ได้มากที่สุด และควรคำนึงถึงหลักในการฝึกทักษะคือฝึกหลังจากนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องที่เรียนแล้ว ใช้เวลาไม่มากแต่ต้องฝึกบ่อยๆ มีกิจกรรมการฝึกหลายๆ แบบฝึกจากง่ายไปหายาก น่าสนใจ ทำทลายความสามารถของผู้เรียน และเหมาะสมกับความสามารถของผู้เรียนแต่ละคน นักเรียนสามารถมีความรู้ความเข้าใจ

ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

แพตตี (Patty, 1963: 469-472) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกต่อการเรียนรู้ไว้ 10 ประการ คือ

1. เป็นส่วนเพื่อเติมหรือเสริมสร้างในการเรียนทักษะ เป็นอุปกรณ์การสอนที่ช่วยลดภาระของครูเพราะแบบฝึกหัดเป็นสิ่งที่จัดทำขึ้นอย่างเป็นระบบหรือระเบียบ

2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษา เป็นเครื่องมือที่ช่วยเด็กในการฝึกทักษะทางการใช้ภาษาได้ดียิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมลากรเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย

3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เนื่องจากเด็กมีความสามารถทางภาษาแตกต่างกัน การให้เด็กทำแบบฝึกหัดที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้เด็กประสบผลสำเร็จในด้านจิตใจมากขึ้น

4. แบบฝึกช่วยเสริมให้ทักษะทางภาษาคงทน ลักษณะการฝึกเพื่อช่วยให้เกิดผลดังกล่าวนี้ได้แก่

4.1 ฝึกทันทีหลังจากเด็กได้เรียนรู้เรื่องสั้นๆ

4.2 ฝึกซ้ำหลายๆ ครั้ง

4.3 เน้นเฉพาะเรื่องที่ต้องการฝึก

5. แบบฝึกที่ใช้เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากบทเรียนในแต่ละครั้ง
6. แบบฝึกทักษะที่จัดทำขึ้นเป็นรูปเล่ม เด็กสามารถเก็บรักษาไว้ใช้เป็นแนวทางเพื่อทบทวนด้วยตนเองได้ต่อไป
7. การให้เด็กทำแบบฝึกหัดช่วยให้ครูมองจุดเด่นหรือปัญหาต่าง ๆ ของเด็กให้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้นๆ ได้ทันที่
8. แบบฝึกหัดที่จัดทำขึ้น นอกเหนือจากที่มีอยู่ในหนังสือเรียนจะช่วยให้เด็กฝึกฝนอย่างเต็มที่
9. แบบฝึกหัดที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้วจะช่วยให้ครูประหยัดทั้งแรงงาน และเวลาในการเตรียมสร้างแบบฝึกหัดอยู่เสมอ ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึกหัดจากตำราเรียนหรือกระดานดำ ทำให้มีเวลาและโอกาสในการฝึกทักษะต่างๆ มากขึ้น
10. แบบฝึกช่วยประหยัดค่าใช้จ่าย และยังมีประโยชน์ในการที่ผู้เรียนสามารถบันทึกและมองเห็นความก้าวหน้าของตนเองได้อย่างมีระบบและเป็นระเบียบ

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

จินตนา เกิดสายทอง (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้ชุดทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์การเขียนภาษาอังกฤษของนักเรียนหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดไว้

สุรางค์ สายอุดม (2541: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ปรากฏว่า นักเรียนมีความรู้และความสามารถในการเขียนสูงขึ้นเป็นที่น่าพอใจ เมื่อผลการทดสอบความก้าวหน้าของการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จันทน์ โปธาเกียง (2540: บทคัดย่อ) ได้ใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากเพื่อการซ่อมเสริม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ใช้ภาษาอื่นมากกว่าภาษาไทย พบว่า แบบฝึกการเขียนสะกดคำยากที่สร้างขึ้น ได้ยึดหลักการคือมีจุดมุ่งหมายในการฝึกที่ชัดเจนเป็นไปตามลำดับความยากง่าย คำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก มีคำชี้แจงในการฝึกที่ชัดเจน มีหลายแบบ เหมาะสมกับเวลาและความสนใจ โดยอาศัยกระบวนการฝึกฝนหลายๆ ครั้งเพื่อให้ได้ทักษะในการเขียนสะกดคำที่ถูกต้องและผลสัมฤทธิ์ในการเขียนสะกดคำยากระหว่างการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียน

กลุ่มทดลองที่ได้รับการสอนซ่อมเสริมด้วยการใช้แบบฝึกแตกต่างกันในทางที่สูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อุษา ดวงเพชร (2544: 30) ได้ศึกษาเรื่องการเขียนสะกดคำเพื่อจะตัดสินใจว่า การเข้าใจความหมายของคำจะมีส่วนสัมพันธ์กับการสะกดคำมากน้อยเพียงใด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-5-6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 ในรัฐแคลิฟอร์เนีย จำนวน 180 คน โดยใช้คำ 180 คำที่สุ่มมาจากหนังสือประมวล คำศัพท์ในคู่มือครู จำนวน 30,000 คำ พบว่า ถ้านักเรียนทราบความหมายของคำที่จะเขียน นักเรียนจะสามารถเขียนสะกดคำนั้นได้ถูกต้อง แม้ว่าคำนั้นจะเป็นคำที่ยากซึ่งประกอบด้วยหลายพยางค์ก็ตาม แสดงว่าการทราบความหมายของคำมีส่วนสัมพันธ์กับการเขียนสะกดคำในระดับสูง

งานวิจัยต่างประเทศ

ไอสเตอร์โฮลด์ และคนอื่นๆ (Eisterhold and others, 1990 : 254 - 266) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับความสามารถในการอ่าน และการเขียนในภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สองของผู้ใหญ่ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยศึกษาความสัมพันธ์ข้ามภาษา (ภาษาที่หนึ่ง และภาษาที่สอง) และความสัมพันธ์ข้ามทักษะ (การอ่านและการเขียน) ได้แก่ ความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่านภาษาที่หนึ่ง และภาษาที่สอง ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาชาวจีน 48 คน และชาวญี่ปุ่น 57 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสอบวัดความสามารถในการอ่านและแบบสอบวัดความสามารถในการเขียนทั้ง 3 ภาษาๆ ละ 1 ชุด ผลการวิจัยพบว่า ความสามารถในการอ่านและการเขียนในภาษาที่หนึ่งมี ความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่านและการเขียน ความสัมพันธ์ดังกล่าวนี้แตกต่างกันออกไปในแต่ละภาษา และกลุ่มตัวอย่างประชากร

แมคคาทนี (McCartney, 1963: 91 - A) ได้ทดสอบความสามารถในการเขียนของผู้เรียน โดยการทดสอบแบบปรนัยกับนักศึกษา 444 คน มหาวิทยาลัย ฮาวาย สหรัฐอเมริกา ได้ผลสรุปว่า ผู้เรียนสามารถทำแบบทดสอบแบบปรนัยวัดความสามารถในการเขียนให้สัมพันธ์กับความสามารถด้านอื่นๆ ได้ เช่น ความสามารถในการใช้โครงสร้างและศัพท์ และความรู้ ความเข้าใจในไวยากรณ์ของภาษา ความสามารถเหล่านี้ต่างเป็นพื้นฐานนำไปสู่ความสามารถในการเขียนและการวัดผลแบบปรนัยทราบถึงจุดอ่อนของตน เองได้แน่นอนกว่าการทดลองสอบให้เขียนเรียงความ

ฮัลเล็ตต์ (Hullett, 1986 : 847 - A) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความสามารถในการอ่าน และการเขียนของนักเรียนเกรด 3 โดยให้นักเรียนฝึกการเขียน 3 รูปแบบ คือ เขียนตามเนื้อเรื่องที่ครูอ่านให้ฟัง เขียนจากเรื่องที่นักเรียนอ่านเอง และเขียนตามหัวข้อที่นักเรียนเลือกหัวข้อเอง ซึ่งวิธีการสอนการเขียน ผู้วิจัยจะเป็นผู้อธิบายขั้นตอน และการอ่าน โดยใช้แบบทดสอบ

Metropolitan Readiness Test กับ Test of Basic skill ผลการทดลองพบว่า คะแนนการเขียนมีความสัมพันธ์กับคะแนนการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และพบว่า นักเรียนที่มีความสามารถในการเขียนดีก็จะเป็นผู้มีความสามารถในการอ่านที่ดีด้วย และนักเรียนสามารถเขียนเรื่องตามหัวเรื่องที่ตนเองเลือกได้ดีกว่าการให้เขียนเนื้อเรื่องที่ครูอ่านให้ฟัง

สตอทสกี (Stotsky, 1982 : 330) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเขียนในการพัฒนาการอ่าน โดยได้เสนอกิจกรรมการเขียนที่ครูผู้สอนสามารถนำไปใช้พัฒนาการอ่านของนักเรียนได้ เช่น การเขียนตามคำบอก (Dictation) การเขียนถ่ายทอดเนื้อความจากเรื่องที่ได้อ่าน (Paraphrase Writing) การสรุปความ (Precise Writing) เป็นต้น กิจกรรมดังกล่าวจะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทำความเข้าใจเกี่ยวกับ โครงสร้าง และความสัมพันธ์ระหว่างข้อความมีโอกาที่จะถ่ายทอดความคิด และสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้จากการเขียนไปประยุกต์กับการทำความเข้าใจข้อความที่จะอ่านต่อไปได้อย่างดี

จอห์นสัน (Johnson, 1986: 13) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการอ่านการเขียนกับผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง โดยศึกษาว่าความรู้เดิม และประสบการณ์เดิม (Schema) ของผู้เรียนจะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านและเขียนอย่างไร กลุ่มตัวอย่างแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่ 1 เป็นกลุ่มที่ไม่มีความรู้เดิมเกี่ยวข้องกับการเขียนมาก่อนจำนวน 15 คน และอีกกลุ่มหนึ่งเป็นนักเรียนที่มีความรู้เดิม ความสามารถในการเขียนการอ่านจำนวน 20 คน ผลการวิจัยปรากฏว่าความรู้เดิมในการเขียนนั้นจะทำให้เด็กมีความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น และมีความคงทนในการจำอีกด้วย ซึ่งผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าความสามารถในการเขียนที่อาศัยประสบการณ์เดิม จะส่งผลต่อความเข้าใจในการอ่านให้ดีขึ้นด้วย

จากการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยต่างๆ เกี่ยวกับการเขียน ผู้วิจัยได้พบหลักการและวิธีการเกี่ยวกับการฝึกและการสร้างแบบฝึกหัดหลายประการที่เห็นว่ามีความน่าเชื่อถือในการฝึกประสบผลสำเร็จได้ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำเอาแนวทางดังกล่าวมาสร้างเพื่อใช้ในการฝึกทักษะการเขียนภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ได้ดียิ่งขึ้นต่อไป